

46. møde

Torsdag den 11. februar 1993 kl. 10.00

Dagsorden:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om identiske regler i forbindelse med tildeling af alle former for offentlige tilskud og garantier inden for det danske rigsfællesskab.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

5) Første behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 157:

Forslag til lov om ændring af lov om økologisk jordbrugsproduktion.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om ændring af lov om hovedstadsområdets kollektive persontrafik.

Af trafikministeren (Ikast).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 166:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje og lov om private fællesveje.

Af trafikministeren (Ikast).

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Medlem af Folketinget *Hans Erenbjerg* (UP) har meddelt mig, at han er indtrådt i den socialdemokratiske folketingsgruppe.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 2 og 3 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ivar Nørgaard (S):

Siden folkeafstemningen den 2. juni 1992 har Socialdemokratiet arbejdet for en løsning, der imødekommer de centrale indvendinger mod Maastrichtaftalen og samtidig sikrer fuld deltagelse i EF-samarbejdet.

På Socialdemokratiets kongres i september 1992 blev der vedtaget en udtalelse, hvor det slås fast, at Danmark skal forhandle sig til en særordning med de andre EF-lande, og at indholdet af denne aftale skal sikre, at målsætningerne for EF-unionen ikke får virkning for Danmark på en række væsentlige punkter. Det betyder nej til Vestunionen og fælles forsvarspolitik eller fælles forsvar, nej til fælles mønt og Den Europæiske Centralbank og nej til unionsborgerskab. Disse holdninger indgik i det såkaldte nationale kompromis, som Socialdemokratiet, SF og De Radikale i fællesskab formulerede, og som senere blev tiltrådt af Venstre, De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti.

Med Edinburghaftalen har vi fået vores ønske opfyldt. Aftalen lever op til de danske krav om særordninger på de omtalte områder i form af en bindende juridisk aftale, der gælder uden tidsbegrænsning. Herudover blev det fastslået, at Danmark ikke ville tilslutte sig en overflytning af det retlige samarbejde fra at være mellemstatsligt til at blive komunitært.

I henhold til Edinburghaftalen deltager Danmark fuldt ud i det udvidede miljøsamarbejde og i den forøgede indsats for økonomisk vækst og bekæmpelse af arbejdsløsheden. Disse opgaver kan jo ikke løses effektivt af den enkelte stat, men kun gennem et forpligtende samarbejde mellem medlemsstaterne.

På de vigtige områder miljø og arbejdsmiljø kan beslutningerne nu tages med kvalificeret flertal i Ministerrådet, så et enkelt land ikke kan blokere for fastlæggelsen af minimumsnormer, som ligger højere end de gældende bestemmelser i det pågældende land. På den måde kan miljøbeskyttelsesniveauet, både for det

indre miljø og for arbejdsmiljøet, blive hævet i de mere tilbagestående områder, uden at de lande, der har strengere regler, bliver bremset. Det fastslås udtrykkeligt, at medlemslandene kan opretholde eller indføre strengere beskyttelsesregler på miljøområdet og arbejdsmiljøområdet. Miljøafsnittet indeholder herudover en ubetinget regel om, at kravene til miljøbeskyttelse skal integreres i alle Fællesskabets politikker.

Den eksisterende traktat forudser ikke, at EF overtager det, man normalt forstår ved socialpolitisk lovgivning, nemlig om folkepension og andre pensionsformer, kontanthjælp og andre bistandsydelser, dagpleje, hjemmehjælp osv. Det er ikke muligt med den gældende traktat at træffe beslutninger, der indebærer ensartede socialpolitiske ydelser i medlemslandene eller forringer et medlemslands standard på de socialpolitiske områder, og Maastrichtraktaten ændrer intet ved dette forhold. I Edinburghaftalen slås det yderligere fast i en erklæring fra Det Europæiske Råd med ordene:

»Den enkelte medlemsstat har mulighed for at opretholde eller forbedre sin sociale standard.«

Med Edinburghaftalen har vi altså sikret de dele af Maastrichtaftalen, som vi selv har foreslået i det nationale kompromis, og vi har desuden fået fastslået, at vi allerede ved Traktatens ikrafttræden står uden for den fælles mønt, uden for det fælles forsvar og uden for unionsborgerskabet. Mange stemte som bekendt nej til Maastrichtaftalen, fordi de var bange for, at et ja ville gøre det vanskeligt for Danmark at stå uden for møntunionen og det fælles forsvar, når der først skulle tages stilling i 1996.

Edinburghaftalen er indgået mellem suveræne stater og har samme gyldighedsperiode som Maastrichtaftalen. De andre medlemslande kan ikke ændre aftalen uden dansk tilslutning, og det er udtrykkelig bestemt i det fremsatte lovforslag, at aftalen kun kan ændres i Danmark gennem en ny folkeafstemning. Det slås fast, at Danmark ikke vil bruge sin mulighed for at opsigte de danske særordninger eller dele af dem inden næste regeringskonference, og det er Socialdemokratiets holdning, at grundlaget for den danske EF-politik også efter 1996 fortsat skal være det nationale kompromis.

[Ivar Nørgaard]

Efter den 2. juni 1992 har Danmark med stor styrke arbejdet for, at der blev skabt større åbenhed og større nærhed i EF-samarbejdet. Vedrørende åbenhed tages der i Edinburghaftalen en række initiativer af følgende hovedtyper: for det første adgang til Rådets arbejde i form af åbne møder i Ministerrådet; for det andet oplysninger om Rådets rolle gennem større adgang for pressen til de sager, Rådet behandler, og for det tredje forenkling af EF-lovgivningen.

Også om nærhedsprincippet bliver der givet nærmere regler. Det præciseres for det første, at Fællesskabet kun handler på områder, hvor det udtrykkelig er tillagt beføjelser; for det andet at det kun handler på de områder, hvor et mål bedre kan opfyldes af EF end af det enkelte medlemsland, og for det tredje at de midler, som Fællesskabet anvender, skal stå i et rimeligt forhold til målet.

I Socialdemokratiet kan vi kun være særdeles tilfredse med Edinburghaftalen, da den stort set imødekommer alle socialdemokratiske ønsker, og ud over at stemme for de fremsatte lovforslag kan vi derfor helhjertet opfordre befolkningen til at stemme ja ved folkeafstemningen den 18. maj. Hvis den nye folkeafstemning resulterer i et nej – hvad vi bestemt ikke ønsker og heller ikke regner med – vil Danmark blive bragt i en meget usikker situation. På kort sigt må man forudse valutauro med deraf følgende nedgang i produktion og beskæftigelse.

Englænderne har hidtil fastholdt, at deres tilslutning til Traktaten forudsatte et dansk ja. Om denne holdning fastholdes, kan man selvfølgelig ikke vide med sikkerhed, men de seneste dages oplysninger om Labours holdning kan jo tyde på, at man endog kan risikere et engelsk nej uden et dansk nej; men det er mere sikkert, at de 10 andre medlemslande, som alle ved flere lejligheder har afgivet erklæringer, vil forsøge at indgå en aftale om en ny traktat med nogenlunde samme indhold som Maastrichttraktaten, hvis Danmark og/eller England siger nej.

Hvis dette bliver tilfældet, må man forvente, at en sådan aftale bliver mere unionspræget end den, vi skal tage stilling til nu. Hvordan en sådan union vil forholde sig til de lande, som ikke er med i den, kan man kun gisne om, men der er næppe tvivl om, at når det drejer sig om

f.eks. landbrugspolitik, vil man være meget uvillige til at give indrømmelser til landene uden for unionen, da de 10 lande i forvejen er selvforsynende med landbrugsprodukter. Det kan godt blive en vanskelig opgave for alle 10 lande at blive enige om en ny aftale, og det kan derfor ikke udelukkes, at der i stedet dannes en mindre union af Tyskland, Frankrig og Beneluxlandene med udgangspunkt i en møntunion. Også i en sådan situation skal man næppe vente store indrømmelser til de lande, som står udenfor, og der vil derfor være risiko for tilbagefald til tidligere tiders protektionisme til skade for den internationale handel, produktion og beskæftigelse.

Ved et nej vil målet om et større og åbent Europa blive skudt ud i en uvis fremtid, mens et ja vil give forhåbninger om et sådant større, åbent Europa inden for overskuelig fremtid. Et første skridt i denne retning vil være EFTA-landenes optagelse og dermed en realisering af det socialdemokratiske ønske om, at det nordiske samarbejde kan komme til at foregå inden for et udvidet EF's rammer. Også derfor vil vi varmt anbefale vælgerne at stemme ja den 18. maj.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja, så hørte vi, hvordan Socialdemokratiet vil lægge stilen. De har genoptaget deres skrækkampagne: Uha, landbrugspolitikken falder fuldstændig på gulvet, hvis man siger nej til Unionen, på trods af at der ikke står ét ord om landbrugspolitik i Maastrichttraktaten. Og det ved hr. Ivar Nørgaard ganske udmærket.

Der vil komme valutauro, siger hr. Ivar Nørgaard. Som om vi ikke har fundet ud af, at det er der faktisk allerede, uanset diskussionen om vi skal tilslutte os Maastrichttraktaten eller ej. Det skyldes, at man ikke har fået det EMS-samarbejde, som alle i Folketinget har været enige om, til at fungere.

Jeg vil stille et direkte spørgsmål til hr. Ivar Nørgaard. Hr. Ivar Nørgaard er så glad for, at nu har man fået stadfæstet ved det såkaldte nationale kompromis, at Danmark ikke skal være med i den europæiske forsvarsalliance, og så er mit spørgsmål: Havde vi ikke den mulighed før? Stod det ikke klart og tydeligt, at vi senere skulle træffe beslutning om medlemskab af

[Annette Just]

Vestunionen? Angående Den Økonomiske og Monetære Union: Forelå der ikke allerede en skrivelse, hvor der stod, at vi senere skulle beslutte, om vi skulle være med i 3. fase af ØMU'en? Angående det rettlige samarbejde: Var der ikke allerede mulighed for, at der skulle være enstemmighed blandt alle 12 medlemslande om at flytte noget over fra tredje søjle til første søjle? Og angående unionsborgerskabet: Er det ikke korrekt, at der rent faktisk også her skulle være enighed, inden flere områder kunne føres ind under unionsborgerskabet?

Sagt med andre ord: Er det ikke korrekt at sige, at man intet har fået ud af det såkaldte nationale kompromis?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg tillader mig at blande mig i debatten allerede nu af to grunde. For det første vil jeg gerne fra starten opfordre fru Annette Just til at ophøre med hele den diskussion om skræmmebilleder. Vi havde den også før den 2. juni; hver eneste gang man tillod sig at stå frem og sige noget, Fremskridtspartiet var uenigt i, var det et skræmmebillede. Og kendsgerningen er jo, at langt de fleste af de ting, der faktisk blev sagt før den 2. juni om, hvad der ville ske, hvis det blev et nej, rent faktisk er slået til.

Og så min anden del af denne korte bemærkning: Det er en kendsgerning, at valutauroen blev skabt som følge af det danske nej. Det førte til en afstemning i Frankrig, og så begyndte usikkerheden om, hvad der skulle ske i Europa for fremtiden. Det var det danske nej, der skabte den økonomiske ustabilitet, det var der mange der sagde allerede inden den 2. juni, og det er altså blevet bevist senere. Det var ikke det danske nej i sig selv, men det var de følgevirkninger, det fik bl.a. i Frankrig, der førte til den usikkerhed.

Så kunne vi ikke godt lade være med nu i denne debat i dag, hvor vi gerne skulle se fremad, at fortsætte kampagnen fra før den 2. juni: at alle, der er uenige med fru Annette Just, skræmmer befolkningen fra vid og sans, mens fru Annette Just har fundet den evige sandhed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det interessante ved hele denne debat er den hån, man udviser over for grundloven og det danske folks nej. Det er en hån, at man sætter jasigere til at forhandle, det er som at sætte ræven til at vogte gæs. Og man fortsætter hånen ved at påstå, at der er kommet nye temaer til. Men det er stadig Maastrichttraktaten, der bliver genforhandlet eller ikke genforhandlet. Det er den samme Maastrichttraktat, der er ingen ændringer i den, der er ikke ændret et komma. O.k., der er lavet en aftale på Edinburghmødet, men det er stadig væk Maastrichttraktaten, det drejer sig om, det er stadig væk afgivelse af suveræniteten, og det er stadig en hån mod den danske befolkning.

Jeg synes, det var interessant at få at vide af de damer og herrer, om vi havde fået en ny afstemning, hvis Danmark havde stemt ja. Jeg tvivler. Det er kun, fordi man absolut vil gennemtvinge et ja, for ellers falder hele den politik, man har lagt op til. Mine damer og herrer, det er en hån mod det danske folk!

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Peter Duetoft føler sig foranlediget til allerede nu at gå i clinch og sige: Uha, nu kommer Fremskridtspartiet igen og starter en skræmmekampagne! Jeg vil godt lige gøre opmærksom på, at det var ikke mig, der startede den; det var rent faktisk hr. Ivar Nørgaard, der indledte med at fortælle, at nu gik det forfærdeligt for landbruget og for valutaen og alt muligt andet.

Jeg vil faktisk sige, at med det udspil, vi så fra landbrugsministeren i går, tror jeg, at vi har alle muligheder for at få EF til at fungere bedre på landbrugsområdet. Jeg var meget positiv over for det, der skete i går i landbrugsministrenes rådsmøde, hvor man netop brugte åbenheden og fik banet vejen for at løse nogle af problemerne. Vi ønsker ikke nogen skræmmekampagne, men andre skal altså også til at passe på.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Man skal jo gøre sig klart, at blandt dem, der stemte nej til Maastrichttraktaten, fandt man folk fra Fremskridtspartiet, som ikke ønskede de forbedringer, som Traktaten inde-

[Ivar Nørgaard]

holdt vedrørende det ydre miljø, arbejdsmiljø og den sociale dimension, altså arbejdsmarkedsforhold. Men det var en ganske lille gruppe nejsigere; langt den største del af dem, der sagde nej, ville meget gerne have det, som Fremskridtspartiet ikke ville have.

Men man var bange for – det fremgik klart og tydeligt på de hundredvis af møder, jeg deltog i – at vi ville komme ind på en glidebane, hvis vi sagde ja nu og ikke fik slået fast, at det var usikkert, hvad der ville ske i 1996. Til den tid kunne vi, som fru Annette Just nævnte, sige nej til et fælles forsvar og nej til den tredje fase. Det forklarede vi også befolkningen, men de troede, at det ville blive vanskeliggjort eller umuligt, hvis vi sagde ja den 2. juni.

Og derfor er det helt i overensstemmelse med de ønsker om at få større klarhed, som mange gav udtryk for, at man nu får fastslået med det samme, at i samme øjeblik Traktaten træder i kraft, siger Danmark nej til et fælles forsvar, nej til tredje fase i ØMU og nej til unionsborgerskabet. Og masser af nejsigere vil så sige, at så er de selvfølgelig tilfredse. Masser af de socialdemokratiske vælgere, som jeg havde kontakt med før den 2. juni, sagde, at hvis Danmark kunne få den sikkerhed, ville de selvfølgelig stemme ja.

Og derfor har jeg en ganske anden holdning til resultatet fra Edinburghmødet end fru Annette Just; fru Annette Just ønsker slet ikke de forbedringer, som ligger i Maastrichttraktaten, og derfor er hun stadig utilfreds.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg synes, det lykkedes hr. Peter Duetoft allerede her fra starten af debatten at snakke om noget andet end det, vi bør snakke om, når hr. Peter Duetoft kaster ud, at det er Danmarks nej den 2. juni, der er baggrunden for den valutauro, vi har haft i Europa. Jeg synes, det er en afsporing af en debat, hvor vi i dag skal koncentrere os om de gode ting, der ligger i, at Danmark stemte nej den 2. juni, og koncentrere os om at vurdere de resultater, der efterfølgende kom ud af det, og som fremgår af Edinburghaftalen.

Jeg vil så vende mig til fru Annette Just, som siger, at det er det samme, vi stemmer om. Det er dog utroligt. Sidste gang stemte vi om et principielt ja til Den Økonomiske og Monetære Union. Nu står der i Edinburghaftalen:

»Danmark har meddelt, at det ikke vil deltage i tredje fase. Denne meddelelse vil få virkning samtidig med, at denne afgørelse træder i kraft.«

Kan det siges tydeligere, at det er noget andet?

Om forsvaret står der:

»I overensstemmelse hermed deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet.«

Danmark deltager altså ikke, og for at sætte trumf på står der desuden, at Danmark ikke kan varetage formandskabet i de sager, hvor der diskuteres forsvarspolitik.

Det kan jo ikke være det samme. Det er reelt det modsatte af det, der lå i de principielle beslutninger fra før den 2. juni 1992.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil med det samme give hr. Gade den cadeau, at selvfølgelig er der den ene rettelse, at vi har fraskrevet os muligheden for at bevare vores formandskab, når sådanne emner skal diskuteres.

Men derudover stod det alt sammen også i traktaten før den 2. juni, og tænk engang – ja, hr. Gade må selvfølgelig have mig undskyldt – jeg troede på det folketingsflertal, der sagde, at vi ikke ønsker at deltage i det forsvarsmæssige samarbejde. Jeg troede på, hvad hr. Gade sagde, jeg troede på, hvad hr. Ivar Nørgaard sagde, og derfor regnede jeg heller ikke med, at partierne pludselig ville vende totalt om i 1996. For der var selvfølgelig mulighed for – det må jeg da give hr. Gade ret i – at hr. Gade og hans parti ville dreje deres politik så meget, at man ikke kunne stole på det, hr. Gade sagde op til afstemningen den 2. juni, nemlig at Socialistisk Folkeparti aldrig nogen sinde ville gå med til, at Danmark skulle med i WEU.

Jeg troede altså på hr. Gade, men det kan da være, at man ikke kan stole på, hvad SF siger, for de siger ikke altid det samme, som de mener. Når SF og hr. Gade sagde op til den 2. juni, at der ikke ville være tilslutning i det danske Folketing til at melde sig ind i Vestunionen, regnede jeg det også for givet, og derfor var der rigeligt med sikkerhed i Maastrichttraktaten for, at det ikke kunne ske. Nu siger SF, at vi står i en helt ny situation, for nu har vi

[Annette Just]

allerede fraskrevet os muligheden for at sige nej, og alternativet var altså, at vi først ville have gjort det et par år senere.

Til hr. Ivar Nørgaard: Befolkningen blev ikke spurgt om Vestunionen eller om ØMU'en den 2. juni 1992, men om man ville sige ja eller nej til det forenede Europa. Det sagde man nej til, og det vil man gøre en gang til.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er nødt til at glæde hr. Gade med, at der stadig er forskel på CD's EF-politik og SF's EF-politik. Vi er for Maastrichttraktaten, og vi mener, det var trist, at det blev et nej den 2. juni, hvorimod SF er imod Maastricht og er glade for nej den 2. juni. Men SF og CD har indgået et kompromis, der ligger til grund for Edinburghaftalen, og det står vi sammen om, det står vi ved, og det er vi loyale over for.

Men det ændrer ikke noget ved, at hr. Gade ikke får mig til at stå heroppe i dag og juble over nej den 2. juni, for jeg mener, at det fundamentalt set var en forkert afstemning. Men jeg er demokrat nok til at tage resultatet til efterretning og sige, at når den danske befolkning har sagt nej den 2. juni, er vi nødt til at lave nogle kompromiser, der bestemt tager hensyn til nejsigerne, herunder SF, hvis vi vil videre i det europæiske samarbejde.

Jeg vil senere i dag i min ordførertale gøre rede for, at jeg synes, SF har fået alt for meget ud af den diskussion. Men det er jo noget helt andet, og det vil nok også glæde hr. Gade at høre.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning til fru Annette Justs indlæg.

Vi kan selvfølgelig godt føre en lang teologisk debat resten af dagen om, hvad vi var undtaget for, og hvad vi ikke var undtaget for inden den 2. juni. Det centrale er vel, at et flertal i befolkningen troede, at vi skulle deltage i noget fælles forsvar, at vi på sigt ville komme ind i ØMU'ens tredje fase, at unionsborgerskabet ville blive udviklet, og at der ville blive overført noget retligt samarbejde fra mellemstatsligt niveau til fællesskabsniveau. Nu slår Edinburghaftalen helt fast, at det ikke kan finde

sted, og det er vel i virkeligheden det nye i situationen.

Jeg vil også lige nævne en sidegevinst i denne sammenhæng, fordi jeg hører, at alt det med Europas Forenede Stater kommer op igen. Det blev jo slået fast også i Edinburgh, at Den Europæiske Union består af:

»... uafhængige og suveræne stater, der frit tør beslutte, at de i fællesskab vil udøve visse af deres kompetencer.«

Det synes jeg var en væsentlig sidegevinst, for så får man altså én gang for alle sluttet debatten om, hvad Unionen egentlig er.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Til hr. Peter Duetoft skal jeg sige, at jeg vil ikke kræve, at hr. Peter Duetoft jubler. Men det er klart, at jeg må kræve af CD som regeringsparti, at det fuldt ud bakker op om det, som er fremhævet på side 4 i bemærkningerne, nemlig at det nationale kompromis er udtryk for en ny og langsigtet dansk EF-politik. Det må jeg forlange af CD.

Så vil jeg vende mig til fru Annette Just og slå fast, at jeg er fuldstændig enig i det, hr. Ove Fich sagde om forsvarssamarbejdet. Det nye er jo netop, at vi siger, at det vil vi ikke være med til. Det fremgår jo klart, at vi ikke vil være med, heller ikke til forsvarspolitisk samarbejde, og det er lige bestemt det, vi beder vælgerne tage stilling til. Og derfor kan jeg ikke finde hoved og hale i fru Annette Justs argumenter, der flyver fra noget med Vestunionen videre i en helt anden retning, i øst og vest.

Det reelle er, at Danmark nu er uden for den forsvarspolitiske dimension, og at vi siger til vælgerne: Vil I afgøre, om vi skal stå udenfor, ja eller nej? Og det er derfor, vi anbefaler et ja, fordi vi synes, vi skal være udenfor.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Det kan godt være, det er nytteløst at fortsætte diskussionen med fru Annette Just, for det er jo en meget speciel holdning, fru Annette Just står for, en holdning, som faktisk slet ikke stemmer overens med unionsmodstandernes holdning den 2. juni. Og derfor forstår fru Annette Just slet ikke, at det er en helt anden traktat, man nu skal stemme om, fordi det,

[Ivar Nørgaard]

man frygtede, var unionsmålsætningen. Det var ikke det, Fremskridtspartiet frygtede; de frygtede alle de gode, sociale ting i Maastricht-forslaget. Men rundt omkring på møderne og i hele den offentlige debat fremstod det, at det, der nu var fare for, var, at vi vikledede os ind i en tættere union, hvor vi måtte opgive at have vores selvstændige forsvar, hvor vi måtte opgive i det hele taget at være en selvstændig nation.

Og hvad hængte man det op på fra modstandernes side? Ikke fra Fremskridtspartiets, for dem hørte man slet ikke under hele den debat, der var ingen, der hørte og kendte Fremskridtspartiets standpunkter. Det var nogle helt andre standpunkter, der blev ført frem af 2. juni-bevægelsen osv., og det, man hørte dér, var, at de ville have sikkerhed for, at man kunne sige nej. Og nu får befolkningen den sikkerhed, for vi siger allerede nu nej.

Det, der var dengang, var, at man *kunne* sige nej. Nu *siger* man nej. Det er noget ganske andet.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er fuldstændig korrekt, som det blev sagt af fru Annette Just, at det var et forenet Europa, et Europas Forenede Stater, nej'et angik. Jeg er totalt enig, og det var også det, vi i høj grad argumenterede for fra vores side.

Men hvad er det, der karakteriserer den udvikling? Det er jo den fælles mønt og den økonomiske politik og den økonomisk-politiske styring, der følger med det. Det er jo den fælles forsvarspolitik, den eventuelle fælles hær. Det er jo et fælles statsborgerskab, fælles politi. Det er jo alle de ting, vi nu er uden for. Det er derfor, at vi lagde vægt på de ting før 2. juni og lagde vægt på, at vi kunne få undtagelser fra de ting i det nationale kompromis, og dem har vi så fået undtagelser fra i Edinburghaftalen.

Derfor synes jeg, det er vigtigt at slå fast, at det nye i det her er, at det nu klart slås fast, at vi er uden for de ting, at der er sat bremseklodder i for Danmarks vedkommende i forhold til en udvikling, der kan gå i retning mod et Europas Forenede Stater. Og derfor forstår jeg ikke, at Fremskridtspartiet i den grad fokuserer på det spørgsmål. Jeg kunne da forstå, hvis man fokuserede på, at der kom lidt bedre sociale vilkår ind, lidt bedre forhold for lønmodtagerne. Vi ved jo godt, at Fremskridtspartiet lige-

som de meget ekstremt reaktionære engelske konservative er imod, at der skal lønmodtagerrettigheder ind i samarbejdet; man skal kun have den rå kapitalisme, der er i det indre marked. Det er vi da meget tilfredse med at man får lidt styring på. Men vi har hele tiden været imod udviklingen mod et Europas Forenede Stater, og det er det, vi gennem Edinburghaftalen får sat bremseklodder i for. Og derfor er det her meget fornuftigt.

Formanden:

Jeg må sige, at jeg har noteret de forskellige ned, der ønsker ordet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det er jo imponerende at høre alle de taler fra de forskellige her i dag, når det hele handler om, at Traktaten ikke har været genforhandlet. Det handler om, at der stadig står i præambelen, at man »har vedtaget at oprette en europæisk union, og har med dette mål for øje udpeget som befuldmægtigede«, og så kommer sriben af befuldmægtigede.

Det er jo også interessant at høre, at der er ingenting at være bange for, og der bliver ikke noget med Europas Forenede Stater.

Så må jeg lige minde de herrer og damer om, at grunden til, at der bliver en afstemning igen, er, at man ikke har accepteret befolkningens nej. Og grunden til, at man stadig væk er nødt til at gøre det, er, at vi afgiver suveræniteten, og det er grundlovsbestemt, at når man gør det, skal man spørge folket, om det ønsker at blive underlagt andre overmyndigheder. Og det er det, vi er ved at gøre mod det danske folk. Vi er ved at gøre det sådan, at det danske folk reelt fremover ikke mere er så meget herre i sit eget hus, som det er nu.

Jeg er da glad for, at hr. Ivar Nørgaard sagde, at han gik helt og fuldt ind for hel og fuld deltagelse i EF. Det understreger jo bare, at hr. Ivar Nørgaard er enig i i hvert fald den del af Traktaten, som jeg læste op.

Jeg synes også, at det var interessant at høre hr. Holger K. Nielsen sige, at vi satte bremseklodder i. Derved har hr. Holger K. Nielsen jo erkendt, at det kun er en pause, inden det kører videre til De Forenede Stater i Europa. Det er udtalt fra Kommissionen så sent som i de sidste dage, så det er vel ikke til at tage fejl af.

[Kirsten Madsen]

Det eneste land, hvor man kalder det union, er Danmark; i alle andre lande har man lige siden starten i 1972 talt om De Forenede Europæiske Stater. Det ved jeg. Jeg har siddet dernede i 5 år; det er der måske ikke så mange der ved. Men jeg ved, hvad der blev talt om dernede. Jeg har været der, og jeg har hørt det, og jeg har været vidne til, at det hele vejen igennem har været målet at nå til De Forenede Europæiske Stater.

Man er meget frustreret i Kommissionen i øjeblikket, dels over sit arbejde dernede, fordi man ikke ved, hvad man så skal tjene penge ved i de størrelsesordener, som man gør nu, hvis den europæiske union falder, dels fordi man er bange for, at toget stopper og ikke bare, som hr. Holger K. Nielsen mener, får bremseklodser på.

Formanden:

Ja, nu stopper jeg snart, fru Kirsten Madsen. Det er ikke rimeligt at stå og blive ved med at tale, uanset at jeg gør tegn til, at man skal standse, når der er tale om en kort bemærkning.

Så er det fru Annette Just for en kort bemærkning, og så vil jeg gerne henstille, at vi snart får mulighed for at vende tilbage til ordførerrækken. Det synes jeg er det rimeligste i en forhandling af denne art.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne ganske kort sige til hr. Ove Fich: Tak for den tilslutning til det, jeg havde sagt. Der er ingen rettelser i Maastrichtraktaten, og det er i virkeligheden det samme, som vi havde mulighed for, da vi gik til folkeafstemning 2. juni. Det sagde hr. Ove Fich så nydeligt.

Hr. Gade kom ind på alle de ting, som det nu var nødvendigt at sætte ekstra fokus på, forsvaret, ØMU osv. Alle disse ting stod faktisk i det memorandum, som et stort flertal i Folketinget stod bag ved, og det er det, som jeg rent faktisk blot henviste til, da jeg sagde, at vi troede på, hvad de politiske partier sagde. Vi har siden måttet erkende, at der er enkelte partier, der altså springer, når de finder ud af, at de bliver lagt under pres.

Hr. Ivar Nørgaard var inde på for det første, at der ikke var særlig mange, der lyttede til,

hvad Fremskridtspartiet sagde. Det er jeg da selvfølgelig ked af, men det er hr. Ivar Nørgaards opfattelse af sagen. Det er absolut ikke min opfattelse af sagen, slet ikke når jeg har talt med så mange socialdemokrater, der siger: Det er da godt, at der i hvert fald er nogen, der har fattet, at det er unionsmålsætningen, som vi var imod. Det var ikke de specifikke områder, som vi i forvejen havde en mulighed for at undgå. Det er Det Forenede Europas Stater. Det står også i det papir, vi har fået, kaldet Maastrichtraktaten, så derom kan ikke være megen tvivl.

Til sidst til hr. Holger K. Nielsen: Det er fuldstændig rigtigt, at der er sat en bremsekloks i Danmark kan ikke tiltræde tredje fase af ØMU'en, Danmark kan ikke tiltræde det europæiske forsvar osv. – indtil næste regeringskonference. Hr. Ivar Nørgaard sagde det så klart i sin indledning. Vi har en aftale indtil næste regeringskonference. Det er i 1996. Der er ikke så lang tid til.

Formanden:

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Inden jeg giver ordet til de efterfølgende korte bemærkninger, vil jeg godt gentage, at jeg fortsat er af den opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt at afvikle debatten i form af korte bemærkninger allerede efter det første indlæg.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil bare sige til hr. Gade, at CD står bag Edinburghafgørelsen. Der er én for os væsentlig forskel på det nationale kompromis og Edinburghafgørelsen, og det er den pind, der omhandler unionsborgerskabet, hvor det er meget låst i Edinburghafgørelsen – og det kan vi godt leve med – men hvor det nationale kompromis jo satte danskere som B-borgere i EF. Det er den ændring, der er sket på pindene, og det er efter vores opfattelse et fremskridt. Alt det andet i det nationale kompromis har vi ingen problemer med.

Når der nu bliver snakket om en ny politik, så kan jeg ikke forstå, at CD skulle have problemer med åbenhed og gennemsækelighed og demokratisering af EF; det troede jeg at de to partier SF og CD havde stået sammen om i Markedsudvalget. At det skal være åbent og fleksibelt over for EFTA-landene, det har vi

[Peter Duetoff]

heller aldrig benægtet. At der skal gives midler til oplysningsarbejde, det har vi aldrig nægtet. At arbejdsmarkedsområdet skal være mindstekrav, det har vi aldrig nægtet. At EF-reglerne skal bygge på nærhedsprincippet, det har vi aldrig nægtet. At miljøreglerne skal være bindende mindstekrav, det har vi aldrig nægtet. Og at de enkelte landes historie og kultur skal respekteres. Vi har altid været imod en totalharmonisering. Hvis det er den nye EF-politik, så har vi ingen problemer med den, og derfor kan vi bakke op om de dele.

Det, der var problemet for os, var altså den ene af pindene, hvor Edinburghresultatet har fundet en salomonisk løsning. Så vi er bag Edinburgh, og vi er dermed også bag det nationale kompromis' generelle politiske linje.

Så må jeg bare sige, at jeg nok desværre er den eneste her i Tinget, der støtter Europas Forenede Stater. Derfor har jeg vel lov til at sige, at alt i Maastrichttraktaten går imod Europas Forenede Stater, ikke i retning af, men imod Europas Forenede Stater. Det er en fastholden af nationalstaternes afgørende magt i EF. Det kan vi, der er tilhængere af Europas Forenede Stater, være kede af, men enhver snak om, at Europas Forenede Stater er kommet tættere på med det her, er snak, for sandheden er den modsatte, nemlig at vi er længere fra den nu, end vi har været før.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er lidt beklemmende at sidde og høre Fremskridtspartiets indlæg, for det var jo præcis det, man gjorde før sidste folkeafstemning. Man sagde: Nu går vi frem mod Europas Forenede Stater, og alle vil have Europas Forenede Stater.

Det er noget sludder. Som om det kun er os i Danmark, der er nationalbevidste. Tror I ikke, at en franskmænd ville skamme sig, hvis ikke han var franskmænd? En englænder vil være englænder, og en tysker vil være tysker. Vi er alle sammen indstillet på det nationale, men vi er indstillet på at arbejde sammen om nogle ting. Derfor er det noget vrøvl at sige, at det er Europas Forenede Stater, man vil. Det kan godt være, at der er nogle, der vil det – det er der både her i Folketinget og i andre parlamenter – men hovedparten af befolkningen ønsker, at vi skal være nationalt bevidste, men dog ikke mere, end at vi kan samarbejde.

Jeg mener, at netop dette, at vi er så bredt et flertal omkring den nye aftale, betyder, at befolkningen ikke skal vildledes ved, at man siger: Jamen dem kan I slet ikke tro på, det er kun os, der har ret; man vil noget helt andet. Så jeg håber ikke, at de toner får lov at vinde overhånd i befolkningen.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Det er lidt trættende – men man skal vel vænne sig til det – at høre al denne snak om, at der så at sige er blevet løbet åbne døre ind med Edinburghaftalen.

Jeg skal gøre opmærksom på en artikel, der hedder J.4.2. i Maastrichttraktaten. Det er en artikel vedrørende det forsvarspolitiske, som ikke skulle træde i kraft engang i en fjern fremtid efter en eller anden konference, men som havde gyldighed fra første øjeblik. Den lyder:

»Unionen« – det er altså den europæiske – »anmoder Den Vesteuropæiske Union (WEU), der udgør en integrerende del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte dem af Unionens afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet. Rådet vedtager i forståelse med WEU's institutioner de nødvendige praktiske bestemmelser.«

Det sidste understreger, at der er tale om noget aktuelt og konkret. Og hvad siger Edinburghafgørelsen? Den siger, at i overensstemmelse med, at Danmark ikke forpligtes til at være medlem af WEU, »deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet«.

Det er det stik modsatte af, hvad der står i artikel J.4.2. Det er dementiet af J.4.2. Lad være med at komme og fortælle, at der ikke er sket noget. Ja, man kan godt fortælle det en tid, men det ender altså med, at man sætter sin egen troværdighed over styr.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Fru Annette Just misbrugte mit tidligere indlæg. Lad mig derfor skære det ud i pap: Danmark er nu undtaget fra fire helt centrale områder. Op til den 2. juni var der et flertal i den danske befolkning, der mente, at det var vi ik-

[Ove Fich]

ke. Den tvivl er nu ryddet af vejen, og derfor kan fru Annette Just ikke bruge mit indlæg til at sige, at jeg har givet fru Annette Just ret.

Og lad mig så sige om Europas Forenede Stater, som nu dukkede op en gang mere: Jeg citerede før, hvad der står i bilag 1. Hvis jeg ikke citerede det tilstrækkelig grundigt, vil jeg bede fru Annette Just selv læse bilag 1, så vi kan slutte den debat om Europas Forenede Stater.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken. Der må være en grænse for, hvor mange korte bemærkninger der med rimelighed er plads til efter et ordførerindlæg.

Kent Kirk (KF):

De korte bemærkninger fra Fremskridtspartiet har klart og tydeligt vist mig, at Fremskridtspartiet ikke forstår, at det, vi skal diskutere her i dag, det er i virkeligheden spørgsmålet om Danmarks fremtid. Det er sørgeligt, for jeg tror, der er mange af os, der efter den 2. juni har spekuleret, tænkt over, hvordan vi kan sikre Danmarks fremtid i Europa.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi konservative helst havde set, at Maastrichttraktaten var blevet ratificeret i alle 12 EF-lande. Maastrichttraktaten er et svar på de udfordringer, som Europa står over for, og tiden siden 1991, hvor man startede forhandlingerne om den nye traktat, har jo klart og tydeligt for alle vist, at de 12 landes regeringer så rigtigt.

Hvis vi tager det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, så har situationen i Jugoslavien jo bevist efterfølgende, at der er behov for et tæt samarbejde imellem de europæiske lande. Hvis vi tager det økonomiske og monetære samarbejde, så har situationen jo også vist, at der er behov for et tæt økonomisk-monetært samarbejde for at forhindre valutauro, som koster enormt meget både for private og for samfundsøkonomien. Tiden har jo også vist, at der på det forsvarspolitiske område er behov for en tættere europæisk koordinering, sidst efter at den nye amerikanske regering er trådt til, hvor man jo nu har besluttet at trække mange af de amerikanske tropper tilbage fra Europa.

Så der er ingen diskussion om, at Maastrichttraktaten som sådan er et svar, et muligt svar, på de udfordringer, som Europa står over for.

Vi konservative ønsker, at Danmark skal have indflydelse på hele den demokratiske udvikling i Europa. Vi ønsker, at EF skal spille en afgørende rolle i at stabilisere freden i Europa. Vi ønsker, at EF skal medvirke til at fremme demokratiet, og vi ønsker, at EF skal bruges til at sikre en stabil og økonomisk vækst i Europa. Vi mener, at Danmark via vort medlemskab af EF kan få indflydelse på den europæiske udvikling og ikke kun være en iagttagere til den europæiske udvikling. Det er platformen for dansk og for konservativ Europapolitik.

Men folkeafstemningen den 2. juni 1992 viste jo klart, at der var et snævert flertal imod det hele og fulde danske engagement i EF, og resultatet har sendt usikkerhed ud i det danske samfund og usikkerhed ud i Europa. Man kan altid diskutere, hvad denne usikkerhed har kostet, men der er vel ingen, der i dag ikke vil erkende, at det har skabt en usikkerhed i det danske erhvervsliv, det har kostet arbejdspladser, det har kostet højere rente, det har kostet uro på valutamarkedet, der har været en række negative påvirkninger af privatøkonomien, pensionsopsparing og lign. Der er i hvert fald ingen, der med sandhed kan sige, at det ikke er sket, efter at vi fik nej'et den 2. juni.

Det vigtigste for os konservative er at sikre Danmarks medlemskab af EF, og derfor gik vi ind i vores tænkekammer og spekulerede på, hvordan vi kunne komme videre med dansk EF-politik efter nej'et den 2. juni. Og det lykkedes så, fordi en række partier her i Folketinget er ansvarsbevidste og også selv gik ind i deres tænkekammer for at prøve på at finde en vej ud af den meget umulige situation, Danmark stod i. Og efter en dygtig indsats af KV-regeringen, forhenværende statsminister Poul Schlüter og forhenværende udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, lykkedes det jo i Edinburgh at finde en løsning, der sikrer en ratificering i de andre EF-lande af Maastricht og samtidig gør det muligt for Danmark at fortsætte som medlem af EF.

Jeg tror, man roligt kan sige, at det resultat, der blev nået, bl.a. skyldes, at Danmark i de sidste 10 år har ført en konsekvent EF-politik, som har gjort, at de andre lande stadig ønsker at have Danmark med i EF, og jeg tror også, at resultatet fra Edinburgh vil gå over i historien som formentlig den største diplomatiske indsats, nogen dansk regering har gennemført på

[Kent Kirk]

den internationale scene. Så vi er glade for, at det lykkedes at finde et resultat, som vi også kan arbejde videre med.

Det lille danske nej, det lille franske ja og den store usikkerhed i Storbritannien har jo også medført nogle andre ting, som jeg mener vi fra dansk side har været dygtige til at udnytte. Hele den diskussion, der i forbindelse med Maastrichttraktaten startede omkring subsidiaritet, nærhed, i EF, er ligesom gået med stormskridt, og det er et resultat af den usikkerhed, der har været. Nu diskuterer vi nærhed i EF, vi diskuterer åbenhed, vi diskuterer mere demokrati, og det er noget, De Konservative er meget stærke tilhængere af. Vi mener ubetinget, at borgerne skal drages mere ind i EF's beslutninger. Vi mener, at EF skal tilrettelægges på en sådan måde, at det bliver mere decentralt, således at beslutningerne kommer tættere på borgerne. Med Edinburghafgørelsen er vi kommet meget tættere på denne udvikling og har fået sat nogle værdifulde ting i gang i EF-samarbejdet.

Vi bør nu i det danske Folketing selvfølgelig også se på vores arbejdsgang, og det lægges der jo også op til i de lovforslag, der er fremsat. Specielt med en flertalsregering er det selvfølgelig vigtigt, at vi får en større åbenhed omkring hele EF-beslutningsprocessen i vores eget Folketing. Når det er en flertalsregering, er der en risiko for, at mindretallet ikke har den samme mulighed for at følge med i, hvad der sker, og dér vil vi holde regeringen fast på, at vi selvfølgelig får åbenheden indarbejdet i Folketingets arbejdsgang.

Vi er ikke særlig begejstret for det endelige resultat af Edinburgh – ikke ud fra det, der er vores grundholdning til EF-samarbejdet. Vi sættes nu fuldstændig uden for indflydelse på det forsvarspolitiske område; det synes vi er sørgeligt set fra et konservativt synspunkt. Vi kan ikke være fuldstændig med i hele udviklingen på det retlige område, hvor der jo er væsentlige europæiske spørgsmål om flygtningepolitik, bekæmpelse af kriminalitet. Vi kan ikke være fuldt og gyldigt med i udviklingen af de europæiske borgeres frihedsrettigheder, fordi vi ligesom har sat os ud på et sidespor.

Men hensynet til Danmark og det danske EF-medlemskab må gå forud, og derfor støtter vi Edinburghafgørelsen. Vi kan derfor stemme for en godkendelse af Edinburghafgørelsen, og

vi kan derefter også stemme for en ratificering af Maastrichttraktaten. Vi er også enige i den aftale, som er indgået mellem syv partier om, at Danmarks holdning til borgerskab, ØMU, fælles forsvarspolitik, retlige anliggender nu skal fastlægges ved en folkeafstemning, og vi er også enige i, at det kun kan ændres ved en ny folkeafstemning.

Så det, vi siger til befolkningen, er i virkeligheden: Tag nu stilling til det her, sikr nu det danske medlemskab af EF, og skal der ske ændringer her, så får I det forelagt igen! Hr. Sørensen og fru Jensen, det er jer, der træffer afgørelsen både nu og efterfølgende! Det må da være demokratisk, det må da være ærligt.

Men samtidig må jeg sige, at vi jo ved, at der vil komme en ny regeringskonference, og jeg tror, det vil vise sig, at nogle af de ting, som man har aftalt i Maastrichttraktaten, vil blive ændret i de kommende regeringskonferencer. Det kan vi ikke sige med 100 pct.s sikkerhed, men meget tyder på, at udviklingen i Europa, på verdensarenaen, vil tvinge de andre medlemslande til også at gå ind i en revurdering af situationen. Vi vil selvfølgelig fra konservativ side øve indflydelse på den udvikling. Vi ønsker ikke at sætte os over i en skammekrog. Vi ønsker stadig væk at være aktive i EF, og vi ønsker også at være med til at præge udviklingen i de kommende år, og her tror jeg, at vi vil stå over for nogle ændringer i slutningen af 1990'erne.

Befolkningen får nu mulighed for at tage stilling til disse ting, og regeringen har besluttet, at der skal være en folkeafstemning den 18. maj. Det beklager vi meget. Vi beklager, at regeringen tøver her. Vi tror, at det af hensyn til erhvervslivet og også af hensyn til den danske befolkning ville have været godt, hvis man kunne have fremskyndet denne folkeafstemning, så vi kunne have fået folkeafstemningen den 27. april.

Jeg mener, at vi har haft en intens Europa-debat i Danmark igennem mere end et år nu, og alle har haft mulighed for at følge med i, hvad der er sket i Edinburgh. Alle har haft mulighed for at diskutere det efterfølgende, og jeg er sikker på, at den danske befolkning ikke behøver at vente til den 18. maj for at tage stilling til disse ting. Så vi har opfordret regeringen til, at man i stedet for fremskyndede det af hensyn til at skabe den stabilitet, som erhvervslivet og

[Kent Kirk]

dermed beskæftigelsen har så hårdt brug for. Vi har forstået, at det ønsker regeringen ikke, og det beklager vi. Vi synes, det er en skam, at vi ikke hurtigst muligt giver den danske befolkning mulighed for at tage stilling til det danske medlemskab af EF.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det, jeg gerne ville sige til hr. Kent Kirk, er, at hr. Kent Kirk ikke på noget tidspunkt må være i tvivl om, at Fremskridtspartiet tænker på Danmarks fremtid i EF. Det er faktisk det europæiske økonomiske fællesskab, som Danmark har stemt om både i 1972 og 1986, som Fremskridtspartiet kæmper for, men som vi fornemmer at der er – kan man vist roligt sige – et meget bredt flertal her i Folketinget som ønsker at spolere totalt.

Det indre marked er lige sat i gang her 1. januar, men ikke desto mindre vil man sætte dette kludetæppe af en Maastrichttraktat til unionsdannelse i gang. Det kan Fremskridtspartiet ikke være med til i betragtning af, at vi tror på Danmark i EF som en aktiv partner. Vi tror på den rolige, stabile udvikling af Europa. Det kan jeg forstå er mere, end I andre gør.

Men jeg giver hr. Kent Kirk fuldstændig ret, når han siger, at Edinburghafgørelsen er en diplomatisk triumf, for det er lykkedes at få syv partier i det danske Folketing til at tro på, at der er ændringer derved, og der er ikke ændret et komma.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må så konstatere, at Fremskridtspartiet ikke forstår den realpolitiske situation i Europa. Det er beklageligt. For ét er, hvad man står og siger her fra talerstolen, noget andet er, hvis man ikke forstår, hvordan sammenhængen er i Europa; så hjælper det jo ikke noget, at man siger en masse ord fra Folketingets talerstol.

Der er syv partier her i Folketinget, som virkelig forstår den realpolitiske situation. De syv partier blev enige om forhandlingsgrundlaget til den daværende KV-regering. Det lykkedes for KV-regeringen at få det resultat igennem i forhold til alle de øvrige 11 lande. Jeg synes faktisk, det er et flot resultat, den daværende regeringen opnåede, og det er noget, som Danmark kan være stolt af.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Før 2. juni var der seks partier bag indstillingen til et ja for Maastrichttraktaten, men det danske flertal, flertallet i Danmarks befolkning, sagde nej. Nu er der godt nok syv partier, hvoraf det ene måske er lidt tvivlsomt. Jeg er sikker på, at det danske folk stadig væk godt ved, hvad realpolitik er.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg tror, jeg kan sige til fru Annette Just, at de syv partiets politikere denne gang vil forhindre, at det lykkes at misinformere den danske befolkning om, hvad Maastrichttraktaten og Edinburghafgørelsen indebærer for Danmark. Denne gang ønsker vi, at den danske befolkning skal have et reelt grundlag at tage stilling til.

Charlotte Antonsen (V):

Danmark skal blive i EF. Det danske nej til videreudbygningen af det europæiske samarbejde den 2. juni ændrer ikke ved vores geografiske, vores historiske og vores kulturelle tilknytning til det øvrige Vesteuropa. Tilknytningen består.

Venstre siger fortsat ja til Europa. Netop fortsat dansk EF-medlemskab er, hvad danskerne skal tage stilling til ved folkeafstemningen den 18. maj. Et ja er afgørende for at skabe økonomisk stabilitet i Danmark og i EF.

Der skal være ro om kronen, og renten skal ned, så vi igen kan få gang i beskæftigelsen. Økonomisk set viser udviklingen efter den 2. juni netop, hvor afgørende det er, at Danmark bevarer sit medlemskab af EF.

Det væsentligste formål med de tre lovforslag, vi behandler i dag, er at sikre et nyt grundlag for en dansk folkeafstemning. Vi stemmer ikke om det samme, vi respekterer nej'et den 2. juni. Men det er samtidig helt afgørende for Venstre at respektere de 49,3 pct. af vælgerne, der sagde ja til udbygningen og styrkelsen af EF ved folkeafstemningen. Venstre er fortsat enig med ca. halvdelen af befolkningen, der sagde ja.

Det er vigtigt at slå fast, at Edinburghaftalen er nødvendig for en ny folkeafstemning. Kun med en ny folkeafstemning har Danmark en

[Charlotte Antonsen]

chance for at fortsætte i EF. Det skridt, vi nu skal tage, er knap så stort som det, vi skulle tage i juni 1992, men det går i den rigtige retning. Venstre føler et særligt ansvar over for Edinburghaftalen. Derfor vil Venstre arbejde tæt sammen med de øvrige ja-partier for at sikre et ja ved folkeafstemningen, og vi vil kæmpe endnu hårdere end sidst, for vi er sikre på, at der ikke bliver en tredje folkeafstemning.

Når vi i Venstre føler et særligt ansvar, er det selvfølgelig også, fordi det var KV-regeringen, der fik aftalen i hus kort før jul. Det var den tidligere udenrigsminister, hr. Ellemann-Jensen, der rejste Europa tyndt for igen og igen at forklare og skaffe opbakning til de danske ønsker. Den tidligere regering havde ansvaret for forhandlingsstrategien.

På mødet i Edinburgh blev alle de danske ønsker om særordninger accepteret af de øvrige EF-lande. EF traf vigtige beslutninger om åbenhed og nærhed. Dermed blev EF-topmødet set fra et dansk synspunkt en klar succes. Det var en stor lettelse, at de øvrige elleve regeringer godkendte det danske forhandlingsoplæg. Det var bestemt ikke givet på forhånd, men den danske forhandlingsstrategi lykkedes. Efter at vi nu har løst opgaven i forhold til de øvrige elleve EF-lande, står vi over for den hjemlige del af opgaven. Til maj skal vi have den næste og den sidste folkeafstemning om et fortsat dansk EF-medlemskab.

I den forbindelse er det værd at hæfte sig ved de positive konsekvenser af det danske nej. Der var faktisk for Venstre at se også positive konsekvenser af det danske nej. For det første: SF, der for sagde nej, siger nu ja – måske med enkelte undtagelser. For det andet: Kristeligt Folkeparti, der sagde halvt nej sidste gang, siger nu helt ja. Og endelig for det tredje: Fremskridtspartiet, der sagde helt nej sidst, siger nu halvt ja. Selv om det har været svært at høre her i salen i dag, har Fremskridtspartiet jo stillet sine vælgere frit og siger, at nu kan man enten stemme ja eller nej. Man anbefaler ikke et nej så skarpt som sidst. Så der er positive konsekvenser af det danske nej, og det tegner godt for den kommende folkeafstemning.

I Venstre har vi aldrig kunnet forstå, at nogen kunne være imod EF, blot fordi man i enkelte spørgsmål var uenig i EF's politik. EF er jo dybest set blot en ramme om en demokratisk diskussion. EF er blot en ramme om de

mokratiske beslutninger. Det er landene selv, der bestemmer EF's politik. Selv om man kan være uenig med et flertal i Folketinget, er der da ikke nogen, der kræver Folketinget afskaffet. Selv om man kan være uenig med FN, ønsker vi jo ikke at forlade FN. Det er ejendommeligt, at enkeltsager i EF kan få nogen til at afvise samarbejdet i Europa. Vi ved jo alle, at opgaverne i et højt udviklet samfund som vort kræver internationale løsninger. Med den større enighed om en dansk Europapolitik imødeser Venstre en langt mere spændende og konstruktiv debat om, hvad vi kan bruge Fællesskabet til. Der skal flere danske forslag på dagsordenen i EF.

Netop den store økonomiske usikkerhed i Danmark det sidste halve år var helt afgørende for Venstres ønske om at afholde en folkeafstemning så hurtigt som muligt, nærmere bestemt den 27. april. Vi er alvorligt bekymrede for den stigende arbejdsløshed. Der er behov for at genskabe tilliden til Danmark, vi skal have ro om kronen, vi skal have renten ned, og vi skal have gang i erhvervsinvesteringerne. Kun derved kan arbejdsløsheden bekæmpes.

Venstre vil som sagt endnu en gang kæmpe hårdt for et ja til EF den 18. maj. Vi føler et særligt ansvar for Edinburghaftalen, og vi ser intet alternativ med hensyn til, hvordan Europas fælles opgaver kan løses i fællesskab. Efter vores regeringsdeltagelse sammen med De Konservative er vi i Venstre glade for og stolte over at kunne aflevere en færdigforhandlet dansk EF-aftale. Vi er overbevist om et ja, efter at det er blevet klart i de seneste meningsmålinger, at en større og større del af befolkningen bakker op om Edinburgh- og Maastrichtaftalerne, som de ligger nu.

Den sidste meningsmåling, der blev offentliggjort i dagbladet Børsen den 18. januar, foretaget af Greens Analyseinstitut – og det var oplysninger indsamlet i perioden 11.-12. januar – viser en ja-procent på 65 og en nej-procent på 35. Det var det, VK kunne aflevere til den nye regering, og på baggrund af det imødeser vi med fortrøstning den kommende afstemning.

Der er et stadig mere påtrængende behov for at genskabe politisk og økonomisk stabilitet i denne del af verden. Borgerkrigen i Jugoslavien raser videre. Økonomisk ustabilitet og voksende arbejdsløshed præger i stigende omfang

[Charlotte Antonsen]

EF. Lad os i 1993 beslutte at deltage i den europæiske udvikling. Udviklingen stoppes ikke af et kryds på en dansk stemmeseddel. Det, vi skal tage stilling til, er, om Danmark skal medvirke i Europas fremtid. Udviklingen tager ingen tænkepauser.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det var højst interessant, hvad fru Charlotte Antonsen kom til at sige heroppefra. Fru Charlotte Antonsen var sikker på, at der ikke blev behov for en tredje folkeafstemning. Vil det sige, at hvis det bliver nej igen, så vil Venstre anbefale en tredje afstemning? Så kan vi jo forestille os en fjerde og en femte, og så kan vi blive ved.

Jeg mener i øvrigt, at det i virkeligheden er grundlovsstridigt, at man overhovedet laver en anden folkeafstemning, når der ikke er tale om, at der sidder et nyt Folketing. Det var de samme partier med det samme antal mandater, som sad her den 2. juni, og derfor ved vi alle sammen, at det var en bindende folkeafstemning den 2. juni. Men det er noget, jeg vil komme tilbage til, og jeg håber og tror, at selv Venstre må erkende, at når vi har fået det andet nej, så er det et nej til Unionen.

Fremskridtspartiet siger ikke halvt nej. Det troede jeg egentlig talt ikke blot kunne høres af det, jeg har sagt, men også kunne aflæses af alt, hvad der er skrevet fra Fremskridtspartiets side. Men vi er så ærlige, at vi siger, at vi har ikke tænkt os at lave hetz mod personer, hvad enten de stemmer ja eller nej. Jeg går heller ikke ud fra, at Venstre bruger den slags metoder. I øvrigt har vi jo altså hemmelig afstemning.

Til sidst vil jeg replicere på en bemærkning om, at selv om man er uenig i måden, kan man være enig om noget andet. Selv om vi er uenige i Unionen, er vi enige i EF's fremtid.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Til fru Annette Just: Der bliver ikke nogen tredje afstemning om EF. Slaget skal slås den 18. maj, og det var det, jeg tillod mig at understrege, så der ikke er nogen, der skal være i tvivl. Der bliver ikke endnu en tænkepause. Til lande i Europa har ratificeret; Europa kører videre.

Det EF, fru Annette Just bliver ved med at tale om, eksisterer snart ikke længere, for landene har ønsket at gå videre. Det er så væsentlige nye opgaver, der ligger for, at jeg ikke fortænder landene i, at de ønsker at gå videre i udviklingen i EF.

Der er krig i Europa i øjeblikket. Er det så ikke væsentligt, at EF tager sikkerhedspolitik og udenrigspolitik med i samarbejdet? Der er en stigende arbejdsløshed i Europa. Er det så ikke væsentligt, at vi får styrket koordinationen af den overordnede økonomiske politik? Det var en bindende folkeafstemning den 2. juni 1992; det er også en bindende folkeafstemning den 18. maj 1993.

Med hensyn til Fremskridtspartiets beslutning om at stille sine medlemmer frit ved den kommende folkeafstemning opfattede jeg det på den måde – og det er vel egentlig naturligt – at Fremskridtspartiet sagde til sine medlemmer: I kan stemme ja, eller I kan stemme nej; begge dele vil vi acceptere. Og dermed er der jo sket en ændring i forhold til sidst, også selv om det er de samme medlemmer, der sidder her i Folketinget. Det var denne positive udvikling i Fremskridtspartiet, jeg kvitterede for, og derfor forstår jeg egentlig ikke, at fru Annette Just nu er så bekymret over den beslutning, som hendes eget parti har taget.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Fru Charlotte Antonsen skal overhovedet ikke være ked af det, for jeg er ikke bekymret. Vi har altid sagt til vores medlemmer og til dem, der stemmer på os, at selvfølgelig står det dem frit for, hvor de sætter deres kryds. Vi har faktisk hemmelig afstemning.

Fru Charlotte Antonsen siger, at det glæder hende, at der ikke bliver nogen ny afstemning, på trods af at fru Charlotte Antonsen i samme sætning får fyret af, at vi havde en bindende afstemning den 2. juni, og at det derfor er lige så naturligt, at vi har en bindende afstemning den 18. maj. Der er noget, der ikke rigtig passer sammen.

Så håber jeg, det var en fortalelse, når fru Charlotte Antonsen sagde, vi skulle have en afstemning om EF. Vi har haft to afstemninger om Danmarks deltagelse i EF, og de var meget positive, der var et stort flertal herfor. Det, vi stemmer om nu, er ikke EF. Vi stemmer om en udvidelse til en union.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Denne gang stemmer vi ikke om det samme, som vi stemte om sidst. Der er fire klare undtagelser. Det skridt, vi skal tage den 18. maj, er et mindre skridt end det, vi burde have taget ved den sidste folkeafstemning.

Befolkningens garanti – og det synes jeg er det allervigtigste ved den undtagelse, vi har lavet et kompromis om – består først og fremmest i, at vi nu siger til befolkningen, at hvis vi ændrer ved disse fire undtagelser, vil syv partier i Folketinget bede om, at sagen kommer til en ny folkeafstemning. Der er en garanti om, at hvad angår Europas udvikling – i hvert fald på disse fire områder – vil vi spørge befolkningen, inden vi går videre. Det er den store forskel – ud over de fire undtagelser.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det er jo interessant at høre heroppefra, at man fortsætter i de ti andre lande, når der står i artikel R:

»Denne Traktat skal ratificeres af De Høje Kontraherende Parter i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Ratifikationsdokumenterne deponeres hos Den Italienske Republiks regering.«

Vi ved alle sammen, at uden alle tolv ratificering er Maastrichttraktaten faldet. Derfor var det meget interessant at høre fru Charlotte Antonsen sige, at de ti bare kører videre. Ifølge Maastrichttraktaten kan de ikke gøre det. Hvis de gør det, bryder de Traktaten. Hvordan vil vi nogen sinde kunne stole på nogle lande, der bryder en traktat, vi har underskrevet i fællesskab?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg synes, det er vigtigt, at det ikke lykkedes for fru Annette Just at få det til at se ud, som om den drøftelse, vi har her i dag, bare er en forlængelse af de drøftelser, vi havde i 1992 før folkeafstemningen den 2. juni.

Vi drøfter dette på et nyt grundlag, og på en række områder er vi ikke særlig begejstrede, for vi havde hellere set det oprindelige indhold i Maastrichttraktaten gennemført. Men vi accepterer, at vi er nødt til at etablere dette nye

grundlag for at sikre Danmarks medlemskab af EF.

Fru Annette Just kan jo ikke komme uden om, at der i hvert fald på ét område også er sket nogle positive ting. Og det drejer sig om hele den diskussion, vi havde sidste år om subsidiaritetsprincippet, hvor vi fra tilhængerens side ikke var i stand til virkelig at udmønte, hvad det betød. Man må da sige, at siden den 2. juni og frem til nu er der sket en vældig udmøntning i hele drøftelsen og diskussionen om, hvad subsidiaritetsprincippet indebærer. Vi er endda kommet så langt, at der under det danske formandskab nu er kommet offentlighed i ministerrådsmøderne. Der var ingen af os tilhængere, der sidste år turde sige, at det ville ske inden for et år, to år eller fem år. Det kunne vi ikke vide. Men det er da en kendsgerning.

Så det skal ikke lykkes for fru Annette Just her fra Folketingets talerstol at forsøge at bilde befolkningen ind, at det ikke er et nyt grundlag, befolkningen skal tage stilling til. Det er et nyt, synligt grundlag, som vi beder den danske befolkning om at gå ud at stemme om den 18. maj – og det burde have været den 27. april!

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har overhovedet ingen illusioner om, at argumenter her fra talerstolen vil gøre ret meget indtryk på hverken fru Annette Just eller fru Kirsten Madsen.

Men nu har jeg flere gange hørt fru Kirsten Madsen sige, at Maastrichttraktaten er bortfaldet på grund af det danske nej. Jeg synes, det er hamrende udemokratisk, at man ikke vil lade den irske befolkning bestemme Irlands fremtid eller lade den franske befolkning bestemme Frankrigs fremtid, men vil lade Danmarks befolkning bestemme hele Europas fremtid.

Jeg synes, det er i orden, at den danske befolkning bestemmer Danmarks fremtid. Lad os så tage det problem for sig selv! Men vi skal ikke, vi kan ikke, og vi bør ikke forhindre de andre lande i selv at bestemme deres fremtid.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er en mærkedag i dag. Jeg tror, det er

[Peter Duetoft]

første gang, siden jeg blev valgt i dette Ting, at jeg nogen sinde har været enig med fru Kirsten Madsen. Jeg kan heller ikke love, at det vil ske igen.

Men jeg er fuldstændig enig med fru Kirsten Madsen i, at hvis Danmark ikke ratificerer Maastrichttraktaten, så eksisterer Maastrichttraktaten ikke. Det er jo det, der er vores problem, for det kunne altså være, at det var godt for Europa, at Maastrichtaftalen kørte videre. Det er jo ikke sådan, at hvis Maastrichttraktaten er dårlig set fra et europæisk synspunkt, vil Danmark bare ikke ratificere, og så blokerer vi det hele. Problemet er, at hvis Danmark ikke ratificerer, er der to muligheder. Enten er der den negative løsning, nemlig at EF-samarbejdet falder fra hinanden, fordi de store europæiske magter ikke længere tror på, at det kan fungere, og i skuffelse vender tilbage til en gammel nationalistisk europæisk politik. Eller også er der den løsning, der for Europa er den bedste, men for Danmark er den tristeste, og det er den, fru Charlotte Antonsen ridser op, nemlig at de elleve andre gennemfører Maastrichttraktaten uden om EF, kører videre og holder Danmark udenfor. Det er de to muligheder, hvoraf man kan frygte for den første og håbe på den anden. Men det letteste for alle parter og det bedste for Danmark vil altså være, at Danmark med de forbehold, der ligger i Edinburghaftalen, ratificerer Maastrichttraktaten, så de elleve andre kan køre videre, som de ønsker, og vi kan få vores forbehold ind.

Men desværre har fru Kirsten Madsen jo ret i, at et dansk nej vil betyde, at Maastrichttraktaten falder helt på gulvet, som det ser ud nu, og det ville være meget trist, ikke mindst for Europa.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne takke hr. Peter Duetoft for den supplerende af realiteterne, at hvis Danmark siger nej, så er Maastrichttraktaten bortfaldet, for der står jo helt klart og tydeligt, at enhver ændring af Romtraktaten skal foregå i enighed.

Og fru Elisabeth Arnold må meget undskyldes: Enighed betyder, at alle tolv medlemslande siger ja på én gang. Det kan altså ikke nytte noget, at man siger: Hvorfor skal irerne ikke have lov til at gøre én ting og andre noget an-

det? Når man ønsker at ændre Romtraktaten, er man nødt til at have alle tolv lande, som på nuværende tidspunkt er medlem af EF, til at sige ja til det for at kunne ændre noget som helst.

Til hr. Kent Kirk, som talte om, at vi har fået en masse igennem med hensyn til subsidiaritet, at begrebet er nu blevet udbygget osv., må jeg sige noget, som jeg ellers havde tænkt mig at komme ind på i min egen ordførertale og ikke under de korte bemærkninger. Jeg vil blot gøre opmærksom på en lille ting. Kansler Kohl, der dog ikke er en hr. hvemsomhelst, udtalte i Financial Times den 4. januar – det er heller ikke så forfærdelig længe siden – at ikke ét ord var blevet ændret eller føjet til i Maastrichttraktaten, og derfor var der ingen grund til, at den skulle ratificeres i Tyskland igen.

Ikke ét komma, ikke ét ord er flyttet i Maastrichttraktaten, og det tror jeg selv hr. Kent Kirk er opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil blot sige til fru Annette Just, at det er ikke alt, hvad man har lov til, der er klogt.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg synes, at jeg er nødt til at kaste lidt grus i maskineriet hos hr. Peter Duetoft, for sagen er jo den, at Danmark stemte nej den 2. juni 1992. Der er også grus i maskineriet hos fru Annette Just. For den retspolitisk logiske konsekvens havde været, at de andre stater havde sagt: Nå, så faldt Maastricht. Vi kan ikke få alle tolv til at ratificere; så må vi starte forfra. Det havde været det retspolitisk rigtige.

Jeg synes, man skal tage den kendsgerning til efterretning, at det gjorde de andre stater ikke. Om et nyt dansk nej vil føre til, at de så gør det, er da tænkeligt – jeg tror det faktisk. Men den fanatisme, som de udviste efter den 2. juni 1992, og jeg kan også sige den danske regerings manglende tryk på dem – men det er alligevel med, de andre, der er de afgørende – den fanatisme, de udviste efter den 2. juni ved at fastholde Maastrichttraktaten, selv om det var juridisk uholdbart, siger mig noget om den fanatisme, hvormed de vil satse på at opbygge deres egen union uden Danmark, eventuelt og-

[Gert Petersen]

så uden England. I den henseende bliver jeg så enig med hr. Peter Duetoft, men uenig i, at det er en god løsning. Jeg mener, at det er en forrygende elendig løsning, hvor en række lande sættes udenfor, og hvor vi virkelig får en stormagt og en slags forenede stater i Europa, det, som fru Annette Just og jeg selv frygter.

Derfor mener jeg, det er rigtigt, at vi med de undtagelser, som er etableret – de er reelt etableret i Edinburgh, selv om det benægtes – nu siger ja, ikke specielt til Maastrichttraktaten, men til Maastrichttraktaten med de undtagelser, som er etableret i Edinburgh. Det er at vise respekt for kendsgerningerne i Europa, for, at magt desværre også spiller en rolle, og for alligevel at opnå en reel indflydelse og en særstilling på en række afgørende punkter for vores lands vedkommende.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er jo tydeligt, at fru Annette Just ikke rigtig har forstået, hvad det er, vi drøfter her i dag. Vi drøfter sådan set ikke Maastrichttraktaten, vi drøfter den undtagelse, der sker med Maastrichttraktaten for Danmarks vedkommende. Og derfor er det fuldstændig korrekt, at der ikke sker ændringer for de andre lande; der sker nogle ændringer for Danmark. Edinburghaftalen indeholder en undtagelse på en række områder for Danmark i forhold til Maastrichttraktaten.

Så er der yderligere kommet det til siden den 2. juni 1992, at man nu har fået udmøntet subsidiaritetsprincippet. Det ændrer ikke ved Maastrichttraktaten, men det giver da de danske vælgere en bedre mulighed for at vurdere, om det er rigtigt, at der vil komme en større demokratisering i EF, om der vil komme mere åbenhed, om der vil komme mere nærhed i EF. Jeg synes da, at de sidste måneder har været et godt bevis for, at det kommer der, og Danmark vil være i frontlinien på dette område for at sikre, at dette ikke bare er noget, der virker som en bremseklovs om en måned eller to, men er noget, der vil fortsætte i de kommende år.

Dermed har vi kunnet bruge det danske nej – som jeg også sagde i min tale – til noget positivt for hele Fællesskabet.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Gert Petersen sagde, at Maastrichttraktaten i virkeligheden faldt den 2. juni. Jeg er 100 pct. enig i den vurdering. Den kunne altså i virkeligheden ikke være gået videre, hvis ikke SF havde stillet sig op hurtigere end nogen andre og havde sagt: Jamen gad vide, om vi ikke kan genforhandle. Det fik vi så at vide, at det kan man ikke, man kan ikke genforhandle.

Så spurgte man: Jamen hvis vi blot kunne få nogle undtagelser igennem – jeg ved, at hr. Gade og hr. Holger K. Nielsen var til stede ved de møder – som bevirkede, at regeringen kunne sige til de andre regeringer: Vi skal blot have nogle undtagelser. Der er ikke noget nyt i det. Jeg ved også godt, at SF fremsatte disse forhandlingsmuligheder, inden resultatet af folkeafstemningen overhovedet var kendt. Det gør det i virkeligheden ikke bedre. Tværtimod.

Fremskridtspartiet er måske det eneste parti, der hele vejen igennem har været ærligt. Vi sagde: Vi vil ikke have dette her, der fører til de forenede europæiske stater. Vi ønsker ikke den slags statssamfund.

Formanden:

Fru Kirsten Madsen for en kort bemærkning. Og så er vi jo på vej ind i den samme skure, at der ikke rigtig er plads til ordførerne i rækken – undskyld, jeg siger det!

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Hr. Kent Kirk tillod sig at nedvurdere Fremskridtspartiets opfattelse af Europas fremtid. Hr. Kent Kirk tager fejl. Vi er meget opmærksomme på Europas fremtid, og det er den, vi tænker på. Vi tænker på Danmarks fremtid, og vi ved, at det er det danske folk, der kommer til at betale. Vi ved, at det er det danske folks levestandard, der kommer til at gå kraftigt ned. Vi ved, at der er planøkonomi i hele Europa, vi kan se det på landbruget, vi kan se det på alle mulige andre områder. Hr. Kent Kirk har haft med fiskeriet at gøre og kender også noget til det, så jeg synes, det er en uforskammethed og en dumhed fra hr. Kent Kirks side at undervurdere sine modstandere.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærk-

[Formanden]

ning – i et lidt mere disciplineret tonefald, går jeg ud fra.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Annette Just tillod sig at besvære sig over SF's villighed til at indgå i forhandlinger efter det danske nej til Maastrichttraktaten den 2. juni.

Jeg må sige, at den erfaring, jeg har fra de mange møder, hvor jeg deltog i debatterne sammen med både SF's og Fremskridtspartiets politikere, er, at SF var så hæderlige, så ærlige og så velorienterede, at de sagde: Der er mange punkter i Maastrichttraktaten, som er gode, som er spændende, som peger fremad, og der er noget, vi er utilfredse med. Hvis det bliver et nej, vil vi genforhandle de og de og de ting. Så hæderlige var SF.

Fremskridtspartiet derimod sagde en hel masse, som ikke stod i Traktaten. De bandt folk en masse på ærmet, og de havde overhovedet ikke noget bud på, hvad der ville ske, hvis det blev et nej til Maastrichttraktaten.

Det var forskellen på de to nej-partier.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg kan tilslutte mig fru Elisabeth Arnolds svar, hvad den side af sagen angår, men vil gerne føje til, at Maastrichttraktaten faldt ikke den 2. juni, det er jo realiteten. Maastrichttraktaten burde være faldet, men virkeligheden er en anden. Hvad sagde forbundskansler Kohl, hvad sagde præsident Mitterrand efter den 2. juni? Den spanske statsminister Gonzales var endnu mere arrogant. Den ene udenrigsminister og den ene regeringschef efter den anden afviste det danske nej. Jeg havde selv rejst land og rige rundt og sagt, at hvis vi stemte nej, kunne der ikke skaffes 12 underskrifter, hvorfor det hele måtte genforhandles, og at vi ville have en række særbestemmelser for Danmark, en række forandringer i Maastrichttraktaten og noget helt nyt. Nu må jeg erkende, at jeg tog fejl; de andre var mere arrogante, stærkere og havde mindre respekt for folkeretten, end jeg troede.

Det må man tage til efterretning. Jeg indrømmer, at vi selvfølgelig godt kan erklære dem krig, melde os ud af Europa eller sådan

noget, men det er ikke en god løsning. Løsningen er at være sammen med dem og prøve at påvirke dem sammen med nogle i de andre lande, som tænker på samme måde, for det er jo alligevel demokratier hele vejen rundt.

Den løsning ligger her med et ja til Traktaten med de indskrænkninger, som er foretaget i Edinburgh, og med de udvidelser med hensyn til nærhedsprincip, demokrati osv., som er foretaget, og så må vi være indstillet på at være med i et fortsat slagsmål, ellers er det på forhånd tabt, og magten og æren er så totalt overladt til de arrogante herrer sydpå.

Gade (SF):

Det nyttede at stemme nej den 2. juni 1992, og i de tre lovforslag, der i dag behandles, er der indarbejdet de elementer, der udgør det nye aftalesystem, der blev resultatet af det historiske og vigtige nej ved folkeafstemningen den 2. juni.

Det ses tydeligt i de fremsatte lovforslag, der handler om at godkende Edinburghafgørelsen som en forudsætning for en ratificering af Maastrichttraktaten, og hvor det præciseres, at Maastrichttraktaten kun har betydning for Danmark i det omfang, det fremgår af Edinburghafgørelsen. Det er Edinburghafgørelsen, der er det afgørende nye, og der er på ingen måde tale om, at det er det samme, der en gang til sendes ud til folkeafstemning; der er altså tale om helt reelle, synlige og indholdsmæssige ændringer.

Det aftalesystem, der sendes til folkeafstemning, består i realiteten af fem elementer: den danske særordning, kaldet Edinburghafgørelsen, afgørelsen om nærhed, aftalen om åbenhed – begge aftaler gældende alle lande i EF – Maastrichttraktaten og indholdet i den danske lovgivning, hvori bl.a. indgår den politiske aftale mellem syv partier, som er vigtig, og som vi lægger vægt på. Den udfylder nemlig et hul, der er i Edinburghafgørelsen, hvor der står, at den kan opsiges ensidigt af Danmark. Syv partier har nu aftalt, at det kan en regering ikke bare, den kan kun ændres ved en folkeafstemning. Den binding, der nu sker ved en folkeafstemning, kan kun ændres ved en folkeafstemning.

Alle disse elementer udgør en helhed og er et aftalesystem, som SF anbefaler vælgerne at stemme ja til ved den kommende folkeafstem-

[Gade]

ning. Vi støtter også datoen, den 18. maj 1993, for der skal være god tid.

Før folkeafstemningen den 2. juni fremlagde SF et nyforhandlingsudspil, der byggede på, at der efter det danske nej ville blive en ny runde forhandling, og at vi ønskede Danmark frigjort for de grundlæggende unionsforpligtelser. Vi sagde nej til at lægge grundstenen til EF's forenede stater med bl.a. fælles mønt og forsvarspolitik, og vi ønskede i stedet at satse mere på demokrati, åbenhed og reel nærhed for dermed at bekæmpe centralisme og bureaukrati. Vi ønskede bedre miljøbestemmelser, vi ønskede at satse på, at EF åbnede sig over for Norden, Øst- og Centraleuropa, og vi understregede samtidig, at Danmark ikke skal melde sig ud af EF.

Jeg er overbevist om, at netop disse overskrifter overbeviste mange om, at de måtte sige nej. På de afgørende områder var der fuldstændigt fodslag mellem alle de folkelige bevægelser, der ligesom SF anbefalede et nej den 2. juni. Jeg vil citere fra en politisk erklæring fra maj måned 1992 fra samtlige nej-organisationer:

»Unionsmodstanderne er enige om, at Danmark ikke skal bruge sin ret til at hindre andre i at gennemføre Unionen uden os. Et nej den 2. juni betyder derfor, at Danmark fortsætter i EF og i det indre marked, men afviser fire områder: den økonomisk-monetære union, fælles forsvarspolitik, fælles unionsstatsborgerskab og den retspolitiske union.«

Der er en lige linje fra det nationale kompromis til Edinburghafgørelsen og mellem det, vi og samtlige unionsmodstanderorganisationer sagde før den 2. juni, og det, som vælgerne skal tage stilling til. Resultatet ligger tæt på; det er måske ikke 100 pct., men det er så ganske tæt på, at SF ikke kan være i tvivl om, at vi kan være forhandlingsresultatet bekendt.

Der er fire ting, der er afgørende for SF. For det første er der fremover skabt et rum for Danmark. Danmark har meddelt, at vi ikke vil deltage i tredje fase af ØMU'en, at vi derfor ikke er bundet til den fælles valuta og ikke vil være bundet af reglerne om den økonomiske politik, at vi ikke deltager i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner, der har noget med forsvar at gøre, at det skal præciseres, at unionsborgerskabet er helt forskelligt fra statsborgerskab og ikke skal udvides,

og at der ikke afgives suveræniteten på det retlige område. Dette rum for Danmark sikres af syvpartiaftalen, og der kan således ikke være noget tilbage af den tvivl, der har været rejst om tidsbegrænsningen: Edinburghafgørelsen kan kun ændres af en ny folkeafstemning.

For det andet er det afgørende for SF, at vi ser et perspektiv af et ændret EF. Det er beslutningerne om åbenhed og nærhed, der har startet en ny udvikling, der kan – ja vil – bane vej for mere demokrati, hvis vi kæmper hårdt, udnytter de muligheder, der ligger i vedtagelserne om åbne ministermøder, får en ny diskussion om offentlighed i forvaltningen, og fordi vi har fået præciseret, at kultur, uddannelse og folkesundhed slet ikke skal være omfattet af EF-lovgivningen. Det har vi kun fået, fordi danskerne turde stemme nej den 2. juni. Det er resultater, der gælder i hele EF, en proces er på vej, og Danmark skal fortsætte kampen.

Det tredje er et perspektiv for et mere fleksibelt og åbent EF. Med den danske særordning er det faktisk første gang, man etablerer et fleksibelt samarbejde i EF, hvor man accepterer, at et land – et mindretal – får en særordning. SF lægger vægt på, at EF udvikler sig fleksibelt, og at de nye ansøgerlande bliver imødekommet. Det bliver et hårdt slagsmål, hvilket vi også kan se af Delors' udtalelser i går, og jeg går ud fra, at den danske regering kæmper hårdt for, at de optagelsesønsker om fleksibilitet, som kommer fra ansøgerlande, bliver støttet fuldt ud, f.eks. når svenskerne ikke ønsker at forpligte sig til ØMU'ens tredje fase eller at være med i forsvarsdimensionen. Jeg går ud fra som en selvfølge, at Danmark støtter denne udvikling.

Så er jeg glad for, at det nationale kompromis er blevet opfyldt ved, at der bliver afholdt en konference for hele Europa i dette forår, og jeg vil tilføje, at SF mener, at vi skal supplere med en parlamentarikerkonference og nok også en konference for organisationer f.eks. inden for miljøområdet. Med perspektivet om et mere fleksibelt Europa har vi drejet opmærksomheden væk fra dem, der tror, at det hele skal handle om at udvikle EF til EF's forenede stater.

Det fjerde og sidste afgørende perspektiv for SF er, at vi hermed ændrer dansk EF-politik. Det er også en ny og langsigtet EF-politik, man tager stilling til, når man stemmer den 18.

[Gade]

maj. Der står i det lovforslag, som er fremsat, at det nationale kompromis fra nu af er Danmarks EF-politik og hverken mere eller mindre. Jeg ved, at der i befolkningen og hos dem, der har stemt nej den 2. juni, er skabt stor tryk-
 ked ved formuleringerne i det nationale kompromis, og derfor er det afgørende for mig at understrege, at fra nu af er det dansk EF-politik, og jeg regner med som en selvfølge, at det også efter denne debat står klart.

Så er der diskussionen om den regeringskonference, der kommer i 1996. Hvor langsigtet er langsigtet? For SF er der ingen tvivl om, at dette rækker ud over 1996, at Danmark på regeringskonferencerne siger, at dér, hvor Danmark står udenfor, vil vi blive ved med det. Vi ønsker ikke at forpligte os. Det er ideen, det er tankegangen, og det er det, vi siger til vælgerne. Jeg lagde mærke til, at hr. Ivar Nørgaard udtrykte sig præcis på samme måde, og jeg forventer, at et flertal i Folketinget i dag klart vil markere, at sådan vil politikken blive, når vi afholder regeringskonferencen.

Det er jo et indviklet forslag med mange bemærkninger, og vi skal kigge det nøje efter i udvalget. Vi vil grundigt analysere forslagene, vurdere dem og sikre, at indholdet og tankegangen i det nationale kompromis gennemføres i den samlede beslutning, vi sender ud til befolkningen. Jeg tror, at det er vigtigt, at der er sikkerhed for, at det er det nationale kompromis' grundtanker, der gennemsyrrer det forslag, vi sender ud til folkeafstemning.

Jeg har meddelt, at SF stemmer ja til disse forslag. Jeg skal samtidig meddele, at to af SF's folketingsgruppes medlemmer, fru Pernille Frahm og hr. Pelle Voigt, vil stemme imod de fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at svare hr. Gert Petersen, som, lige inden hr. Gade fik ordet, fik sagt en del om ikke blot SF's udspil, men også om, hvorfor Maastrichttraktaten ikke var faldet efter 2. juni, således som vi alle havde forventet. Jeg er enig med hr. Gert Petersen i, at vi alle sagde, at når vi får et dansk nej, falder Maastrichttraktaten, for det står rent faktisk i EF's grundlov, også kaldet Romtraktaten. Den ville også være faldet, hvis blot SF ikke havde været så hurtigt på aftrækkeren, at de rent faktisk før

tiden havde sagt, hvad det var, de ville gøre: de ville bare have nogle små parenteser ind.

Den ville være faldet, og alle ville have vidst det øjeblikkelig, hvis regeringen havde fået besked af Folketingets partier på, at der var et flertal i den danske befolkning, der sagde nej til de europæiske forenede stater; men det skete ikke. Den danske regering fik rent faktisk mandat til at gå ud og sige: Danmark har et problem, giv os en mulighed for at løse det, hjælp os med det. Det var den besked, den danske udenrigsminister blev sendt af sted med efter den 2. juni, og det har SF en meget stor del af skylden for.

Hr. Gade sagde, at han havde forstået det nationale kompromis således, at det nu officielt er Danmarks EF-politik, og så troede hr. Gade på SF's vegne, at det rakte ud over den næste regeringskonference. Men hr. Gade sad også i den stol, hvor han sidder nu, og hørte hr. Ivar Nørgaard, der helt klart sagde, at dette i hvert fald gjaldt til næste regeringskonference, som er i 1996. Det er om tre år, så det er ikke så forfærdelig længe, at SF kører sin EF-politik. Jeg er stolt og glad over, at Fremskridtspartiet i hvert fald holder en fast linje.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er nødt til at gentage for fru Annette Just, at der intet er i Maastrichttraktaten eller i Edinburghafgørelsen, der peger frem mod Europas forenede stater. Det fastslås, at det er nationalstaterne, der via Ministerrådet er den afgørende beslutningstager i Fællesskabet, så lad være med at blive ved med myten om, at dette er et skridt på vejen.

Som jeg allerede sagde i et tidligere indlæg, er jeg måske den eneste tilhænger herinde af det, og jeg må erkende, at jeg ikke får min vilje: Der bliver ikke nogen Europas forenede stater og slet ikke på baggrund af Maastrichttraktaten, for den går den modsatte vej.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Til fru Annette Justs betragtninger om 1996 vil jeg kun sige, at jeg ikke tror, at fru Annette Just kan høre, og det er bekymrende. I hvert fald hørte jeg hr. Ivar Nørgaard sige noget helt andet, og jeg håber da, at der er et flertal af

[Gade]

partier i dag, der grundlæggende vil udtrykke, hvad meningen egentlig er, nemlig at det er en permanent position og derfor også på lang sigt betyder, at vi går til regeringskonferencen i 1996 med den grundholdning, der ligger i det nationale kompromis.

Jeg forstod fru Annette Just sådan, at der så var spørgsmålet om, hvad de andre lande mener, og at fru Annette Just mener, at vi kan bestemme over alle lande altid. Jeg holder mig sådan set til det, alle unionsmodstandere sagde før den 2. juni, og jeg tror egentlig også, at fru Annette Just og jeg var enige om det – hvis jeg må være så fri. Jeg vil citere fra den erklæring, som Folkebevægelsen mod EF, Danmark 92, Fagbevægelsen mod Unionen, Frihedsbrev 92 og Nødvendigt Forum udsendte i maj måned 1992:

»Unionsmodstanderne er enige om, at Danmark ikke skal bruge sin ret til at hindre andre i at gennemføre Unionen uden os. Et nej den 2. juni betyder derfor, at Danmark fortsætter i EF og det indre marked, men afviser ...«, og så kommer de fire afvisninger, som vi har i Edinburghafgørelsen.

Sagen er, at er der nogen, der lagde op til, at vi kunne få en forhandlingsløsning i en konstruktion som den, vi har her, er det de bevægelser, der agiterede sammen med os for et nej den 2. juni. Jeg synes, at vi skal vurdere det på indholdet. Vi fik reelt en slags forhandling; de ville ikke kalde det en forhandling, men det var en slags forhandling. De 11 lande sagde, at de godt kunne lide Maastrichttraktaten, og så blev det til en sær aftale, som gav Danmark et rum for sig selv. Vi fik forbedringer for hele EF med hensyn til nærhed og åbenhed, og vi fik dermed også sat en ny udvikling i gang.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Fru Annette Just bragte et fejlцитat af mit indlæg, og jeg skal derfor med formandens tilsladelse i rettesætte hende ved klart at citere mig selv:

»Det er Socialdemokratiets holdning, at grundlaget for den danske EF-politik også efter 1996 fortsat er det nationale kompromis.«

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Først og fremmest til hr. Ivar Nørgaard, mens jeg husker det, for jeg har ikke fået det skrevet op. Hr. Ivar Nørgaard sagde ikke, at dette kompromis gælder indtil næste regeringskonference. Jeg indrømmer, at det var mig selv, der drog den konklusion, at næste regeringskonference er sat til 1996; det var altså derved, at tallet fremkom. Hr. Ivar Nørgaard må undskylde, hvis jeg drog en forhastet konklusion, men jeg troede faktisk, at der var enighed om, at næste regeringskonference var indkaldt til 1996.

Hr. Gade vil jeg godt lige gøre opmærksom på, at Folkebevægelsen, Junibevægelsen og Fremskridtspartiet absolut ikke har samme politiske baggrund, men vi er enige om målet, og jeg går ikke ud fra, at det er forbigået hr. Gades opmærksomhed, at vi stadig har samme mål: vi ønsker et nej til den udvidelse af EF, som gør det til en fælles union.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Jeg modtager naturligvis gerne fru Annette Justs undskyldning, men lige for at tydeliggøre det, der har givet anledning til fru Annette Justs misforståelse, er det sådan, at Edinburghafgørelsen har samme varighed som Maastrichttraktaten, og derfor må man nødvendigvis sige, at når der bliver en regeringskonference, er både Edinburghafgørelsen og Maastrichttraktaten til fornyet debat, men Socialdemokratiet vil som udgangspunkt for denne debat sige, at vi har vores nationale kompromis, som altså indebærer de fire særordninger.

Formanden:

Hr. Gade for en kort bemærkning, og så regner jeg med, jeg kan slutte de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg håber, at fru Annette Just nu har forstået, at hun ikke havde ret før.

Jeg må sige til fru Annette Justs betragtninger om, at Junibevægelsen og Fremskridtspartiet har samme mål for EF, at det ved jeg ikke, men at jeg da synes, det var synd for Junibevægelsen. I hvert fald vil jeg gerne benytte lejligh-

[Gade]

heden til at understrege, at det også før den 2. juni har været klart for mig, at jeg ikke havde det samme mål for Europa som Fremskridtspartiet, for det, der er Fremskridtspartiets mål for Europa, er at lave et indre marked uden restriktioner, hvor kapitalmagten råder alene, hvor der ikke er strenge minimumsregler for miljø og arbejdsmiljø, og hvor der ikke er strenge beskyttelsesregler for lønmodtagere, fordi en kapitalist skal have lov til at placere sig i et land, hvor der er dårlige regler, og have fri adgang til at sælge sine varer, så de kan ud konkurrere de varer, der er produceret i lande med gode regler. Det er jo til at forstå, hvad det er, nemlig sort og usolidarisk, så det brager, og derfor vil jeg godt benytte lejligheden til at sige, at der er dele af Maastrichttraktaten, som set fra mit synspunkt peger i den rigtige retning ved at gå ind for de minimumsregler for miljø, arbejdsmiljø og lønmodtagerrettigheder, som jeg vil kæmpe for, fordi jeg både i Danmark og Europa ønsker præcis det modsatte samfund af det, fru Annette Just ønsker.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.53

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg konstaterer, at udenrigsministeren ikke er til stede i salen. Jeg beder om, at det bliver klarlagt, om ministeren opholder sig i de tilstødende lokaler. I modsat fald må vi udsætte mødet.

Jeg konstaterer, at statsministeren nu er kommet til stede, hvorefter mødet vil kunne genoptages. Til gengæld ser jeg ikke... det gør jeg nu. Den næste ordfører i rækken er parat. Jeg skal meget stærkt henstille, at man er til stede, når mødet i salen skal begynde, og det gælder både ministre og ordførere.

Annette Just (FP):

Jeg undskylder.

Vi står i dag med 3 lovforslag, som er blevet fremsat og bliver behandlet sammen. Det ene

lovforslag siger, at der skal afholdes folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburghafgørelsen og Maastrichttraktaten den 18. maj. Man sikrer sig i dette lovforslag, at det nu bliver en bindende folkeafstemning. Det lovforslag, vi behandlede for knap et år siden, og som endte med en folkeafstemning den 2. juni, var alle glade og muntre over også var en bindende folkeafstemning – altså en afstemning, man skulle værne om, og som var endelig.

Jeg har før i dag påpeget, at den altså ikke var mere endelig, end at da partierne mødtes lige efter folkeafstemningen og man havde konstateret, det var et nej, begyndte man at botanisere i Maastrichttraktaten. Man sagde: Jamen det er nok noget med..., der har begrundet, at det blev et nej.

Det var nok, fordi befolkningen ikke ønskede en Europahær. Men det var der ingen grund til at Danmark var nervøs for, for der stod faktisk i Maastrichttraktaten, at det havde vi mulighed for at sige ja eller nej til siden hen.

Det var nok, fordi danskerne var bange for at få en ecu som eneste valuta i hele EF-området. Men der stod i forvejen i Maastrichttraktaten, at det var noget, Danmark siden hen kunne træffe beslutning om.

Det var nok, fordi danskerne var nervøse for, at vi skulle få et EF-politikorps, der kunne gå over alle grænser, og som skabte alle disse problemer med tyske politifolk, der skulle standse danske bilister, når de kørte for hurtigt. Det tror jeg i øvrigt aldrig der har været tale om at der skulle være. Men der var overhovedet ingen mulighed for, at det kunne lade sig gøre med Maastrichttraktaten, hvis ikke alle 12 lande havde været enige om, at noget sådant skulle oprettes.

Så lavede man i sin visdom et kompromisforslag. Man sagde: Jamen det var det, danskerne ønskede. De var bange for, at unionsborgerskabet nu kunne udvide sig til mere. Men det kunne det ikke, medmindre Danmark havde været med til det.

Det kan det nu. Efter Edinburghforliget eller -aftalen eller -afgørelsen, eller hvad de forskellige politikere ønsker at kalde det, er alle disse ting faktisk mulige, blot for de elleve lande. Det vil sige, at det eneste, det nationale kompromis rent faktisk har fået puttet igennem, er at sætte Danmark uden for indflydelse

[Annette Just]

på EF's videre udvikling. Hvis vi havde stået fast på det nej, som den bindende folkeafstemning rent faktisk havde givet det danske Folketing, så havde det været et totalt nej til den slags. Det havde givet mulighed for, at det indre marked havde udviklet sig naturligt. Så havde det givet mulighed for, at man havde fået en glidende, rolig udvikling af den europæiske struktur.

Vi ved, at folk som Monsieur Delors – jeg er nemlig ikke på fornavn med ham – stadig og indtil så sent som i går taler om, hvor vigtigt det er, at det nu lykkes at få oprettet det forenede Europa. Nu skal vi lægge alle kræfterne i, som han udtalte i går. Jeg kan blive fortvivlet over at tænke på, at ikke blot de seks partier, der gik ind for Maastricht sidste år – og det er jo legitimt – men også det syvende parti ikke turde stå fast.

Jeg vil dog sige, at noget godt er der kommet ud af Edinburghpapiret, ret skal være ret. Den konservative talsmand har i dag talt om åbenhed, nærhed og demokrati. Jeg vil herfra gerne give en rose til den tidligere regering og den nuværende regering, som har forstået at løfte det såkaldte subsidiaritetsprincip ud af Maastrichtpapiret og lade det falde ned i Romtraktaten for her at bevise, at åbenhed, nærhed og demokrati kan fungere i Romtraktaten, for det er jo det, der er sket. Ikke blot var det udenrigsministrenes møde forleden, som blev transmitteret direkte, hvad jeg mener var en god ting, men så sent som i går, tror jeg det var, blev udenrigsministrenes møde også åbnet. Jeg mener, det er en utrolig force for det videre EF-samarbejde.

Jeg mener i øvrigt også, det vil bevirke, at skepsisen til Unionen vil vokse. Ikke fordi man vil sige: Uha! Men fordi man siger: Hov hov, er vi ikke ved at komme for hurtigt frem med den udvikling? Er de i virkeligheden ikke for langt fra hinanden? Er det i virkeligheden det samme, de 12 lande diskuterer, når de diskuterer et enkelt emne, eller er der ikke stor forskel, når grækere og danskere udtaler sig om udenrigspolitik, for blot at give et enkelt eksempel?

Der er også forskel mellem de 12 forskellige nationers befolkninger, og det tror jeg vi skal være glade for. Jeg tror, vi skal lade være med absolut at ville pådutte dem at blive Europas Forenede Stater. Det er nemlig det, man ønsker. Det står i Maastrichttraktaten så klart og

tydeligt så mange gange, og vi har haft den oppe, jeg er lige ved at sige til hudløshed op til 2. juni. Vi ved, at der ikke er flyttet et komma i Maastrichttraktaten, men ikke desto mindre er der syv partier i dette Folketing ud af otte, som siger: Den skal ud til folkeafstemning igen. Maastrichttraktatens hovedformål er De Europæiske Forenede Stater – jeg ved, hr. Peter Duetoft er vældig glad for, at det dog stadig væk er der – og de få forsinkelser, som det danske nationale kompromis lægger op til, er ikke andet end forsinkelser.

Hvem her i dette Folketing tror da på, at Danmark kan stå udenfor, når de elleve andre lande i EF først har lavet Europahæren, for at bruge det som eksempel, og implementeret den? Nej, det ved I lige så godt, som jeg gør. Nogle har været mere ærlige i det spørgsmål – det har Venstre, De Konservative indimellem – og har sagt: Vi ønsker heller ikke at stå udenfor. Det er kun en lille bremseklods, man har sat på.

NATO-samarbejdet, som jeg ved at alle Folketingets partier inkl. Fremskridtspartiet sætter højt, vil få en ny struktur, fordi man har sagt ja til, at de elleve andre EF-lande må oprette en Europahær under Vestunionen. Det står i Maastrichttraktaten, og nu har vi simpelt hen bare sagt, at vi ikke vil sige nej; vi vil stå udenfor indtil næste regeringskonference og måske næste igen, men så heller ikke meget længere. Det tror jeg ikke på.

Fremskridtspartiet går ind for EF, ingen tvivl. Enhver, der har oplevet os i EF-sager i Markedsudvalget, ved også, at Fremskridtspartiets grundholdning er et konstruktivt samarbejde mellem de europæiske lande – et samarbejde, der kan sikre øget velstand for hele Europa og dette så vidt muligt også med de østeuropæiske nationer.

Fremskridtspartiet går ind for den frie bevægelighed. Vi går ind for fri bevægelighed af kapital, personer, varer og tjenesteydelser, som der stod i det indre marked, som blev sat i gang den 1. januar i år.

Vi ved alle sammen, at det ikke fungerer tilfredsstillende på alle punkter på nuværende tidspunkt i alle lande. Vi ved godt, at der er arbejde, der stadig skal gøres, for intet bliver færdigt til tiden – det er jo almindelig politisk snak – men vi ved også, at det er den eneste måde, vi kan få Europa til at fungere på i et

[Annette Just]

videre samarbejde, ved at respektere de enkelte personligheder og de enkelte nationer.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Fru Annette Just er sådan lidt af en tryllekunstner. Undtagelser benægter hun er undtagelser. Men realiteten er jo, at der er undtagelser.

Så siger hun, at det er den samme traktat, og det er dér, jeg mest kommer til at tænke på tryllekunstneriet. Jeg vil gerne spørge fru Annette Just, om hun har læst det lovforslag, som danskerne skal stemme om, om hun f.eks. har læst § 1, hvori der står:

»Edinburghafgørelsen af 12. december 1992 med de erklæringer, som er knyttet til denne afgørelse, godkendes.«

Og hvori der i stk. 2. står:

»Danmark kan herefter ratificere Maastrichttraktaten.«

Så er der en paragraf 2, for dette her er jo en indviklet lov, der er nemlig 3 paragraffer. Nu har vi allerede taget den første; så vil jeg læse også den anden op for fru Annette Just. Der står:

»Maastrichttraktaten har kun betydning for Danmark, i det omfang det følger af denne traktat med tilhørende protokol og erklæringer samt af Edinburghafgørelsen med tilhørende erklæringer.«

Så er det, jeg ikke forstår fru Annette Justs tryllesnummer, for fru Annette Just siger jo, at det er Maastrichttraktaten én gang til.

Ja, det er rigtigt, at Maastricht også skal skrives under. Det er klart nok, og det skulle den jo sådan set også, hvis det var blevet en protokol, som fru Annette Just gik ind for. Så havde der været den ændring, at der var en protokol, som ikke ville have været større end Edinburghaftalen.

Men virkeligheden her er jo, at det, som fru Annette Just skal tage stilling til, og det, som vælgerne skal tage stilling til, er Edinburghafgørelsen, som laver disse undtagelser for Danmark i forhold til Maastricht. Det er det, vælgerne skal tage stilling til, og ikke fru Annette Justs illusionsnummer.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det havde været rart, hvis fru Annette Just havde skiftet sine talepapirer ud fra før den 2. juni 1992 og til nu. Det er jo nøjagtig de samme ord, der siges her fra Folketingets talerstol, selv om der er sket afgørende ændringer for den debat, vi har i øjeblikket.

Fru Annette Just siger, at der stadig væk er tale om Europas Forenede Stater. Det havde vi vist svært ved at afvise i 1992, for vi kunne jo ikke pege på nogen tekst. Men nu kan vi altså pege på en tekst, for der står jo i Edinburghaftalen, at de 12 lande er enige om, at EF-samarbejdet består af uafhængige og suveræne stater, som frit har besluttet, at de i overensstemmelse med de eksisterende traktater i Fællesskabet vil udøve visse af deres beføjelser. Det står klart og tydeligt. Hvordan kan man så her i 1993 stadig væk fra Folketingets talerstol stå og tale om, at det er Europas Forenede Stater? Det er jo misinformation af befolkningen.

Der er et nyt grundlag, må jeg sige til fru Annette Just, på en række områder, som vi beklager, det har jeg også sagt tidligere. Det står nu fast, hvor Danmarks hegnspele står i forhold til Den Økonomiske og Monetære Union, i forhold til det forsvarspolitiske samarbejde, i forhold til det retlige samarbejde osv. Det kan den danske befolkning tage stilling til nu. Det kunne man ikke rigtig i 1992.

Derfor synes jeg, at fru Annette Just ville tjene hele debatten her i folketingsssalen og også den offentlige debat, hvis hun ville forholde sig til det samlede kompleks, vi skal tage stilling til, Maastrichttraktaten plus Edinburghafgørelsen. Vil fru Annette Just ikke gøre os den tjeneste? Det vil højne den politiske debat i Danmark.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, dette her vil forhåbentlig være afsløringerens talerrække, hvor fru Annette Just gang på gang får afsløret, hvilke hensigter Fremskridtspartiet egentlig har med det europæiske samarbejde. Fru Annette Just sagde, at hvis man havde ladet Maastrichttraktaten falde totalt til jorden efter det danske nej, havde det indre marked kunnet udvikle sig naturligt. Det var det udtryk, fru Annette Just brugte. Så får vi klart beskrevet, hvad det er, der er naturligt for Fremskridtspartiet, og hvordan det forhold-

[Ellisabeth Arnold]

der sig med vores andres holdning til det indre marked.

For hvis det indre marked ikke var blevet korrigeret af Maastrichttraktaten, ville vi have set social dumping, miljødumping og al mulig anden dårlighed i form af usolidarisk opførsel i de europæiske lande. Det er præcis derfor, vi andre har sagt, at der er ting, der er fornuftige, der er ting, der er nyttige, der er ting, der er gode i Maastrichttraktaten, og dem skal vi beholde. De ting, vi er imod, skal vi selvfølgelig afskaffe.

Men Fremskriftspartiet vil have den rene, uhæmmede, rå og brutale liberalisme gennemført i hele Europa, og det går vi imod.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Fru Elisabeth Arnold har fuldstændig ret, når der bliver sagt, at Fremskridtspartiet ønsker den rene vare og ikke et sammensurium af en omfordelingspolitik, som man nu altså har skruet sammen i Maastrichttraktaten. Men dermed være ikke sagt, at vi ikke går ind for den miljøpolitik f.eks., der hele tiden har været i EF-politikken, og alle de andre fornuftige ting.

Til hr. Kent Kirk kan jeg kun sige, at for det første troede jeg, at hr. Kent Kirk kendte mig godt nok til at vide, at jeg aldrig bruger talepapir, så det er i hvert fald ikke det samme, jeg har taget med. Jeg taler altid frit fra leveren. Jeg har nogle få stikord, men det er det hele. Jeg behøver ikke at have andre til at skrive mine taler for mig, nemlig. Jeg kan godt selv.

Sagen er, at jeg rent faktisk tog hensyn til Maastrichttraktaten sammen med Edinburghafgørelsen, og det var det, jeg brugte min tale til. Men det hjælper selvfølgelig, hvis man er her i salen.

Til hr. Gade vil jeg sige, at der ikke er ændret et komma i Maastrichttraktaten, og Maastrichttraktaten er det, der bl.a. skal ud til folkeafstemning. Jeg ved godt, at det derudover også gælder Edinburghpapiret, og det var faktisk også det, jeg sagde, hvorefter jeg viste, at der jo ikke er noget nyt i det. Vi havde mulighederne allerede. Ergo står der en gang liruclarum og ikke meget andet.

Peter Duetoft (CD):

CD støtter Edinburghaftalen. Det er et kom-

promis mellem jasiden og nejsiden i Danmark, og jeg må gratulere nejfolket og sige, at de jo faktisk har fået alt, hvad de ville have før 2. juni.

Det er dem vel undt. De vandt en folkeafstemning, og vi må jo så erkende, at sådan ser verden altså ud.

Det, vi andre har fået, er for det første, at de andre lande kan køre uændret videre. Det vil sige, at den danske befolkning har taget stilling til, hvad der skal ske med Danmark, men de har ikke taget stilling til, hvad der skal ske med resten af EF, og det synes vi både er fair og rimeligt.

Det andet er selvfølgelig, at muligheden for at diskutere disse spørgsmål videre fortsætter. Befolkningen har fået den garanti fra alle de partier, der er indblandet i Edinburghaftalen og i det foreliggende lovforslag, at de danske forbehold alene kan løses efter en folkeafstemning.

Jeg mener, man skal passe på, at man ikke undervurderer den garanti. Det vil sige, at politikerne garanterer for, at man, på trods af at et stort flertal her i Folketinget vil gøre et eller andet og finder det rigtigt, altså har bundet sig til at gå ud og afholde en folkeafstemning, og det er vi meget glade for.

Til gengæld ligger der ikke i aftalen nogen binding på, hvor holdningsbearbejdende man kan være som politisk parti i årene fremover. Jeg skal da ikke lægge skjul på, at CD stadig væk mener, at den udvikling, der er i Maastricht, er rigtig, og at Danmark gerne i løbet af en årrække skulle komme tilbage som fulgyldigt medlem af EF. Det er nu vores politiske holdning. Men vi har så pålagt os den binding, at skulle det lykkes os at få et flertal herinde overbevist om, at det er rigtigt, har befolkningen altså stadig væk fat i bremsen og kan sige stop, som de jo altså også gjorde 2. juni.

Men vores mund er ikke lukket. Drømmen lever stadig, og ude på kasserne i de små forsamlingshuse vil CD's røst da også i fremtiden lyde for, at Danmark skal fuldgyldigt med her.

For os er det meget vigtigt som følge af Edinburghaftalen, at de danske borgere bliver ligeværdige borgere i EF. Der er ikke lagt op til, at vi ikke stå udenfor i den forstand, at vi ikke har de rettigheder, som andre borgere har eller får i forbindelse med unionsborgerskabet. Det er for os vigtigt, at det ikke bare er sådan,

[Peter Duetoft]

at de andre EF-borgere får rettigheder i Danmark, men at danskere ikke skulle have rettigheder i de andre EF-lande, og det er da jo heldigvis i orden ifølge Edinburghaftalen.

Vi er bestemt tilhængere af det nærhedsprincip, der rides op. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige, selv om det vel ikke er den diskussion, der behøver at præge hele dagen i dag, at der vel trods alt er grænser for, hvor man skal diskutere nærhedsprincippet.

Lad os tage det indre marked som et eksempel. Mange af de eksempler, der i den offentlige debat har været fremme om nærheden – agurker, æbler, og hvad ved ved jeg af andre ting og sager – kan det godt umiddelbart i en folkelig debat virke noget tåbeligt at EF blander sig i, men man skal bare lige huske på, at i det danske indre marked er der faktisk fælles kvalitetsnormer for varer, der skal handles i hele det danske rige. Det er det, man gør i EF-sammenhæng, og jeg vil advare en smule imod, at man bruger nærhedsprincippet for meget dér, for det vil betyde, at det indre marked i praksis bliver gennemhullet.

Det samme er selvfølgelig tilfældet, når det drejer sig om miljøet. Jeg håber, at den danske regering fortsat vil kæmpe imod de lande, der opfatter nærhedsprincippet som en mulighed for at sørge for, at der ikke skal være fælles miljøregler, fordi man måske har lyst til at have nogle meget sværere regler end dem, man kan blive enige om i EF. Jeg håber bestemt, at man kan fastholde de ting i forbindelse med miljøet.

Åbenheden har vi ingen problemer med hensyn til. Jeg så en tv-anmelder forleden dag, der havde problemer med det. Jeg tror, det var i Jyllands-Posten, hvor en tv-anmelder dagen efter den første tv-udsendelse fra Udenrigsministerrådet brugte hele tre spalter på at forklare, hvor kedeligt og dødssygt det i virkeligheden var at sidde og se på alle disse ministre, der snakkede. Der er måske en og anden, der har misforstået noget. Det er altså ikke byens cirkus, der foregår i Bruxelles; det er rent faktisk et politisk debatmøde mellem ministre, der skal træffe en beslutning, og derfor er der trods alt grænser for, hvor meget tant og fjas der kan foregå. Åbenheden er altså ikke kun til for, at man skal sætte sig ned og more sig. Åbenheden er selvfølgelig, fordi man skal følge med i en seriøs politisk debat.

Jeg håber også, at vi med Edinburghaftalen kan få en masse af myterne ud af debatten. Vi har jo hele Fremskridtspartimyten om, at nu skal de danske pensioner skæres ned, og nu kan EF komme med både det ene og det andet. Den er jo effektivt blevet gennemhullet i den aftale, der ligger her, fordi det slås fast, at det sociale niveau ikke bliver rørt af det.

Jeg undrer mig også lidt i disse dage over den store sag, der kører i nogle aviser om energien, hvor et direktiv fra EF lige pludselig skulle komme og vælte hele den danske energipolitik ude i Nordsøen. Ja, jeg ved da både fra Markedsudvalget og Energiudvalget, at rent faktisk er den sag nogenlunde på plads. Den danske energipolitik vil ikke blive rørt, men alligevel er man ved at skabe myter om nogle spørgsmål, på trods af at Danmark faktisk har fået forhandlet dem på plads. Og det er lidt synd for debatten.

Men grundlæggende er denne diskussion jo lidt bredere end kun vedrørende de forbehold, der ligger i Edinburghaftalen, for det er – og det har også vist sig i debatten indtil nu – en grundlæggende diskussion om, hvad vi vil med Europa, og hvordan Danmarks placering skal være i det Europa. Man kan godt rende rundt med nogle romantiske drømme om et fredfyldt og lille Smålandseuropa, hvor alle hygger sig i smug og har det godt, og vende tilbage til sidste århundredes såkaldte afslappethed. Det vil jeg gerne advare en smule imod. EF er alternativet til et supernationalistisk Europa, hvor de gamle nationalstater, store og små, vil spilles ud mod hinanden og vil begynde at konkurrere, f.eks. i Østeuropa, og vi vil vende tilbage til tilstande, som vi kendte i 1913, der førte til Første Verdenskrig.

Jeg vil også advare imod den holdning, at Danmark kan være sig selv nok, at vi ligesom kan bygge en mur op om os og sidde her og hygge os og fraskrive os medansvar for, hvad der foregår andre steder; de må da både slå og gøre alt muligt andet, bare vi her i smørhullet har det godt nok. Den følelse synes jeg er meget fremherskende hos Fremskridtspartiet, selv om de udfolder store anstrengelser for at fortælle, at det er et stort, vidt Europa, de går ind for, og at Maastricht lukker det inde. Men sandheden er jo, at Fremskridtspartiet og nogle andre modstandere jo bestemt helst ville have, at Danmark skulle beskæftige sig med

[Peter Duetoft]

Danmark og ikke var afhængigt af noget som helst andet.

I den forbindelse er jeg nødt til at sige, at det, Danmark var ved at sætte over styr inden Edinburgh, var den historiske mission, som EF har haft lige siden skabelsen efter Anden Verdenskrig. EF var svaret på det nationalistisk kæmpende Europa, hvis gave til verden har været to verdenskrige i dette århundrede. Det var meldingen om, at hvis de europæiske stater i stedet for at slås kunne blive så afhængige af hinanden, at de var nødt til at tale sammen, ville det være en fordel for Europa. EF blev skabt, fordi der var frygt for en økonomisk nedgang i Europa, fordi der var frygt for, om demokratierne kunne overleve, og der var frygt for en nyopdukkende supernationalisme, der jo altså havde haft nogle kedelige eksempler tidligere.

Det var baggrunden for, at kloge mennesker gik sammen efter Anden Verdenskrig for at skabe EF, og det er det formål, EF stadig væk har og hele tiden har haft. Og Maastricht og Unionen er et skridt i den udvikling hen imod et Europa, der er så afbalanceret, så åbent og så bindende i sine aftaler, at lande, der tidligere har kæmpet med hinanden, nu vil have samarbejde. Sandheden er jo, at Europa i dag står over for nøjagtig de samme problemer, som man stod over for efter Anden Verdenskrig. Den økonomiske nedtur som følge af åbningen af Østeuropa er enorm. Demokratierne både i Østeuropa og jo desværre også andre steder er stadig væk svage, og vi ser jo også bevægelser ikke mindst på højrefløjen, der er ved at dukke op med gentagelse af 1930'erne. Og vi har stadig væk etniske konflikter i Europa, der er til fare for hele kontinentet.

Jo, EF's formål er det samme. EF's arbejdsområde er det samme. Behovet for EF er det samme. Det er i denne sammenhæng, at specielt Fremskridtspartiet begår den fundamentale brøler at tro, at alternativet til Maastricht er det gamle EF.

Jeg må bare fastslå, at EF den 3. juni ikke var det samme som EF den 1. juni. Det var ikke et nej i Danmark, der bare ledte til, at EF vendte tilbage, som det var før, og så var den episode glemt. Nej, det ville være et EF præget af skuffelser, af forhandlinger, der var ført nyttesløst, og af stormagter – Tyskland, Frankrig og England – der begyndte at sige: Jamen hvis

vi ikke kan stole på, at EF-systemet er stærkt nok til, at vi bliver så afhængige af hinandens beslutninger, at ingen vinder fordele, så må vi hellere selv klare det.

Jeg kunne godt forestille mig, hvad man kunne finde på at gøre i Østeuropa, når stormagterne skulle til at ligge og konkurrere derovre. Det var resultatet, hvis vi ikke havde fundet en løsning i Edinburgh: EF ville stagnere, og det ville ramme både det indre marked og den generelle politiske linje i Europa.

Jeg er ikke tilhænger af det indre marked ubegrænset. Efter min opfattelse er det vigtigt, at der er en social dimension og en miljødimension. Det kom der med Maastricht, og det er sikret gennem Edinburgh, og det er det nødvendigt at fastholde.

Jeg vil godt slutte med at sige, at hvis danskerne igen følger Fremskridtspartiet og stemmer nej, er det efter vores opfattelse ensbetydende med, at Danmark må melde sig ud af EF. Vi kan ikke endnu en gang byde vores samarbejdspartnere at have meldt os ind i en organisation med et bestemt formål og så, når vi er inde, sige nej til formålet. Det er nu, det skal afgøres, om vi vil være med i det, vi har meldt os til i 1972, eller vi ikke vil. Derfor er, hvad enten Fremskridtspartiet kan lide det eller ej, konsekvensen af et nej i maj måned en reel dansk udmeldelse af EF. Det ønsker CD ikke, og derfor støtter vi Edinburghaftalen og vil stemme for lovene.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Peter Duetoft talte så smukt om et åbent EF, som han mente burde være en union. Men jeg er ikke et sekund i tvivl om, at hr. Peter Duetoft ikke blot har læst og hørt, men også i sit dybeste indre ved, at EF med det indre marked giver mulighed for at åbne for resten af Europa, giver mulighed for samhandel, mens Unionen i virkeligheden trækker et sølvtæppe ned igennem Europa. Jeg ved, at hr. Peter Duetoft ikke mener, at der skal trækkes et sølvtæppe over mod Østeuropa. Jeg forstår ikke, at hr. Peter Duetoft ikke kan se, at det er præcis det, man gør, når man låser sig fast i den union, som vil være så lukket.

Fremskridtspartiet går ind for samhandel. Vi har gjort det hele tiden, og vi synes, at det er utrolig vigtigt, at EF forstår, at der skal sam-

[Annette Just]

handles i langt større udstrækning med Østeuropa, end det er tilfældet i dag. Derfor går vi også ind for samme linje i GATT-forhandlingerne, og det er den vej, vi skal. Vi skal ikke lukke os inde i en union, vi skal åbne for verdenshandel.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til hr. Peter Duetoft: Jeg tror, man skal være meget forsigtig med i den her fase at sætte spørgsmålstegn ved, hvor langt vi kan køre nærhedsprincippet igennem i EF. Vi vedtog det indre marked i 1986, og det er vi selvfølgelig alle sammen bundet af.

Men det, der nu er opgaven for os alle sammen, er at tvinge hele EF-apparatet til at vurdere beslutningerne i dette lys: I hvilken udstrækning kan vi få tingene til at ligge så tæt på borgerne som overhovedet muligt, i hvilken udstrækning er der mulighed for at have nuancer i forhold til det, der er de reelle vilkår i medlemslandene?

Derfor vil jeg meget anmode om, at vi går ind for EF og ønsker at forbedre EF, at vi samlet kæmper en kamp for, at nærhedsprincippet bliver endnu stærkere ved de kommende beslutninger i EF's Ministerråd og i Europa-Parlamentet. Jeg tror, det er meget afgørende for EF's udvikling, så derfor skal vi ikke tage forbehold. Det siger sig selv, at der er en begrænsning i forhold til, hvordan det indre marked kan fungere. Men vi har alle sammen tilsluttet os det indre marked, så selvfølgelig skal det marked fungere.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil godt sige til hr. Kent Kirk, at jeg er også tilhænger af nærhedsprincippet. Jeg advarer bare imod, at man foregøgler befolkningen, at man kan gennemføre nærhedsprincippet meget langt på alle områder. En række af de eksempler, der har kørt i den offentlige debat også op til 2. juni, tager udgangspunkt i det indre marked, og det er her, jeg tillader mig at sætte spørgsmålstegn ved, i hvor høj grad man netop på det område kan bruge nærhedsprincippet. Hvis vi alle sammen løber rundt og siger, at det skal man, og så alligevel om et halvt år må erkende, at det kan man ikke uden at

ødelægge fundamentet i det indre marked, så får vi jo bare påstanden om, at vi har snydt endnu en gang, at høre.

Derfor vil jeg hellere fra starten sige: Jeg vil være med til at gå lige så langt, som det er sagligt nødvendigt, men jeg ønsker ikke, at det fundamentale i EF-systemet, nemlig den harmonisering, der ligger i det indre marked, at grænserne falder bort for varerne osv., kommer i klemme. Det var bare den melding, jeg ville komme med. Jeg vil gerne forsøge at gå ganske langt uden at ødelægge det system.

Så må jeg sige til fru Annette Just, at alt i verden handler ikke om handel. Det er måske ikke gået op for fru Annette Just, men faktisk er det vigtigste i Maastricht den politiske udvikling. Det er et politisk tiltag, mere end det er et økonomisk. Det er jo også det, der har været problemet i den forstand, at vi ikke har kunnet diskutere det dér med ti øre på flæsket, og hvad ved jeg, som vi plejer at gøre. Nej, det er selvfølgelig politik dette her. Dér mener jeg det er nødvendigt, at Europa står sammen.

Til fru Annette Just er jeg nødt til at sige, at jeg ved godt, hvor navnet sølvtæppet kommer fra. Det kommer fra Lech Walesa, der i Strasbourg før 2. juni holdt en sølvtæppetale. Men den er blevet misbrugt og fordrejet, så det basker, i hele 2. juni-debatten, for hverken Polen eller Tjekkoslovakiet eller Ungarn ønskede, at Maastricht skulle stoppes. Tværtimod, de var de varmeste tilhængere af det. Det eneste, de sagde, var: Glem ikke i forbindelse med finansieringsomlægningerne, at der også skal foregå tingovre østpå.

Men endnu en gang at misbruge Østlandene ved at sige, at de skulle gå imod integrationen i Europa og imod Maastricht, det er altså for groft. Deres regeringer har gang på gang beklaget, hvis integrationen og Maastrichttraktaten ikke skulle blive til noget. Så lad være med den historie!

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Peter Duetoft skal være glad for, at jeg ikke brugte et længere citat.

Men det, jeg havde tænkt mig at sige noget om, var denne her sammenblanding af den videre udvikling af det, vi har stemt om to gange og sagt ja til, nemlig Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, og det, som vi sagde nej til:

[Annette Just]

den politiske union. Det ville være dejligt, hvis der var nogen politikere i Folketinget ud over Fremskridtspartiet, der ville erkende, at det er fuldstændig nytænkning med en politisk union. Det, man før havde stemt om, det var jo Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, som kunne være til gavn for hele udviklingen af den europæiske økonomi. Det er det, den danske befolkning gerne vil være med til. Den vil ikke være med til en politisk union. Det kunne ende med, at vi skulle til at vælge en europæisk præsident. Det må jo være demokratiets løsning på det.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg ved ikke, om fru Annette Just har haft samme mulighed, som jeg har, men jeg havde for to måneder siden fornøjelsen af at besøge den polske regering, der i tre dage i træk blev ved med at tale om integration, og tredje dag sagde jeg:

Hvordan i alverden kan I blive ved med at tale om integration, når I i sølvtæppetalen vendte jer imod Maastricht?

De var ved at skvatte ned af samtlige de stole, de sad på, for de sagde:

Det har aldrig nogen sinde været meningen med Lech Walesas tale, og hvis den i Danmark er blevet brugt imod Maastricht, er den blevet misbrugt.

Så drag dog ned og snak med dem, eller tal med deres ambassadør, inden man render rundt og pådutter andre lande nogle holdninger, de bestemt ikke har. De er tilhængere af integration, og de er tilhængere af Maastricht, og de er kede af, at Danmark sagde nej, for de er bange for, at det vil bremse integrationen.

Så vil jeg bede fru Annette Just om at læse sin historiebog. Vi skrev under på en politisk union allerede i 1972 på Københavnermødet. Der har været et tættere politisk og økonomisk samarbejde lige siden. EF-pakken i 1986 udbyggede den politiske side af EF. Målet har hele tiden været der. At fru Annette Just ikke har talt om det og ikke har villet hive det frem af skuffen, er ikke vores andres skyld. Nogle af os har talt om det i tide og utide og har så i øvrigt også fået skyld for, at det førte til et nej. Men det er en anden sag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Når vi nu er i gang med historieskrivningen, så synes jeg også, at det lige skal bemærkes, at der faktisk op til 1982-afstemningen blev sagt: Unionen er død. Derfor var det kun EF, man skulle arbejde videre med. Unionen var død. Unionen døde helt den 2. juni.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så er det hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Derefter går vi tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu var det ikke i 1982, det var i 1986.

Men jeg vil bare sige, at jeg har aldrig udtalt, CD har aldrig udtalt, og ganske mange andre tilhængere af EF har aldrig udtalt, at Unionen er standdød. 1986-afstemningen var et helt klart skridt frem ad vejen mod den union, der nu ligger i Maastricht.

Det var også grunden til, at Socialdemokratiet i 1986 ikke var tilhænger af EF-pakken. Hvorefter Socialdemokratiet meget fornuftigt siger: Jamen når det alligevel bliver gennemført, må vi da hellere moderere det så meget via Maastricht og miljøregler, og hvad ved jeg, at det kan fungere.

Der var ingen, der stak under stolen dengang, at der var tale om et stigende politisk samarbejde. Det har været formålet med det hele, lige siden det blev lavet i begyndelsen af 1950'erne. Så lad nu være med at komme her og påstå noget andet!

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil starte med en kort bemærkning til fru Annette Just.

Der findes én virkelig god beskrivelse af en nejsiger i verdenslitteraturen, og det er Tigerdyret i »Peter Plys«.

Tigerdyret i »Peter Plys« gik ind for det hele, men da det blev præsenteret for Peter Plys' honningkrukke, så sagde det alligevel: Nej, det var ikke lige det, men vi går i øvrigt ind for det hele. Da det blev præsenteret for Grislingens agern, sagde det: Nej, vi troede, det var det, men det var alligevel ikke det, men vi går i øvrigt ind for det hele undtagen honning og agern. Så blev det præsenteret for æslets tidsler

[Elisabeth Arnold]

og sagde: Nej, tidsler kan vi heller ikke lide, men vi går i øvrigt ind for det hele, bare ikke for honning, agern og tidsler. Og hvis ikke Tigerdyret på et eller andet tidspunkt helt tilfældigt var kommet til at få smag for Kængubarnets levertran, så var Tigerdyret død af sult.

Tigerdyrets eftermæle i verdenslitteraturen blev, at det var meget omkringfarende og meget forvirret, og man kunne ikke bruge det til noget som helst.

Jeg synes faktisk, at Fremskridtspartiets holdning til EF minder meget om Tigerdyrets holdning til livets realiteter.

Det var bare den korte bemærkning til fru Annette Just.

Dagen efter afstemningen den 2. juni fik jeg et brev fra en partifælle, som var kendt som en meget heftig nejsiger, og som havde været aktiv i adskillige af modstanderbevægelserne op til den 2. juni. Han skrev til mig:

Lad nu være med at være så sur, lad være med at være så nedtrykt. Jeg kan se i fjernsynet, at alle ministrerne er sure, og at alle folketingsmedlemmerne er sure, men hør nu her: Jeg synes, at I skal gå aktivt ind og forhandle om nogle undtagelser fra Maastrichttraktaten, unionsborgerskabet, den fælles mønt, forsvarspolitikken og de retslige og de indre anliggender. De fire ting er afgørende. Det er kernepunkterne i den modstand, mange af os har været med til at manifestere i afgørelsen den 2. juni. Hvis I får de ting forhandlet igennem, så kan vi fortsætte vores arbejde i Europa. Vi kan arbejde sammen med de øvrige EF-lande, og vi skal ikke give anledning til et utrolig bureaukratisk system, hvor vi skal holde fast i den gamle traktat og de andre 11 lande skal gå videre med den nye.

Det, der nu foreligger, burde glæde denne person, og jeg tror også, at det glæder mange andre, der stemte nej den 2. juni, for det, der skete, var jo netop det, som også SF har fremhævet her i dag: at det godt kunne betale sig at stemme nej. Der kom faktisk noget ud af det. Der kom en forhandling, og der kom nogle resultater, som vi står med her i dag. Som tillægsgevinst fik vi erklæringer uden for Traktaten, hvad der er en direkte udløber af den brede folkelige europæiske debat, der rejste sig efter det danske nej.

Dér har nejsigerne gjort Europa en tjeneste, det må jeg sige. Som jasiger må jeg trods alt

give nejsigerne det, at de gjorde Europa en tjeneste. Aldrig har der været diskuteret så meget europæisk politik som efter den 2. juni, og det har været på alle planer, på regeringsplan, på embedsmandsplan, på politikerplan og på folkeligt plan: Hvad ville man egentlig med Europa?

Derfor fik vi med ind i forhandlingerne om Edinburghaftalen aftaler om fælles gods, om åbenhed, om nærhed, om demokrati som direkte følge af det danske nej, og se, om det ikke endda sker, at der bliver åbnet for transmissioner fra ministerrådsmøderne! At folk så konstaterer, at det er kedeligt at se på, det er kun ærgerligt, men sådan er demokrati en gang imellem. Det er ikke altid lige spændende, men åbenhed kommer der, og det danske formandskab vil arbejde for det simpelt hen hele vejen igennem.

Desuden fik vi erklæringer om de små og de store landes indbyrdes forhold, om åbenhed over for nye ansøgerlande, også ting, som Danmark er dybt, dybt interesseret i bliver videreført på en fornuftig måde.

Demokratiet virker altså. Nej! gav genlyd, og det gav også resultater.

Om de danske særordninger er de rigtige, om det var de rigtige emner, det kan man altid diskutere. Vi kan ikke tage fire millioner vælgere med på råd og spørge dem, der stemte nej, hvorfor de gjorde det, men de personer, der stemte nej med den begrundelse, at de ikke var modne til at tage det skridt, kan vi selvfølgelig ikke hjælpe på anden måde end ved at sige: Vi prøver at vurdere, hvad jeres betænkeligheder har været, og så siger vi, at de og de ting kan vi godt forstå I mener er ubehagelige, dem vil vi gerne prøve at ændre. Det lykkedes så også at få nogle særordninger for Danmark.

Der har været talt en del om varigheden af disse særordninger, og jeg vil citere fra lovforslag nr. L 177, som vi behandler i dag, bemærkningen side 7 øverst, hvor der står:

Danmark venter »ikke til 1996 med at tage stilling til spørgsmålet om Danmarks deltagelse i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, den fælles mønt. Danmark meddeler allerede ved Maastrichttraktatens ikrafttrædelse, at Danmark ikke vil deltage i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase.«

Det betyder selvfølgelig, at så skal vi ikke også tage stilling til det i 1996. Vi tager stilling

[Elisabeth Arnold]

nu. Det gør vi den 18. maj, og hvis det bliver et nej til den fælles mønt, så skal vi ikke også diskutere det i 1996.

Det Radikale Venstres holdning er, at grundlaget for Danmarks EF-politik også efter 1996 er som beskrevet i det nationale kompromis. Vi har ikke alene sat bremseklodser, men også stopklodser i den glidebane, som mange vælgere var bekymrede ved op til den 2. juni. Vi forventer, og vi håber på, og vi vil arbejde hårdt for et ja den 18. maj. Et ja vil sikre fortsat dansk engagement i Europa. Det vil respektere afgørelsen den 2. juni, og det vil pege fremad mod en bedre europæisk fremtid.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot dette til fru Elisabeth Arnold: Hvis fru Elisabeth Arnold mener, at vi er som Tigerdyret, så vil jeg tage det som en kompliment, men jeg vil trods alt lige vende det om, for vi sagde ja til honningen, og vi sagde ja til agernet, og vi sagde ja til tidslerne, men da vi kom til Kængubarnets levertran, altså den politiske union, så sagde vi: Det var en tak for meget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen jeg kan da nævne mange andre ting, som Fremskridtspartiet har sagt nej til.

Fremskridtspartiet siger ja til EF, men siger altså nej til den sociale dimension. Fremskridtspartiet siger nej til et fornuftigt miljø-samarbejde i EF. Fremskridtspartiet siger nej til de fleste landbrugsordninger. Fremskridtspartiet siger nej til mange af resultaterne fra GATT-forhandlingerne. Fremskridtspartiet siger nej til ulandsbistand. Fremskridtspartiet siger nej til en fantastisk masse andre ting i EF.

Hvad er det egentlig i EF-samarbejdet, Fremskridtspartiet siger ja til?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er ked af at måtte bedrøve fru Elisabeth Arnold. Jeg troede lige, vi havde en gemytlig samtale om tigerdyr.

Men det er faktisk meget ukorrekt, det, som bliver citeret her, for vi har faktisk sagt ja til GATT-forhandlingerne. Vi har været meget, meget aggressive, for at de skulle komme vider-

re. Vi har sagt, at vi skulle have de bedst mulige resultater ud af landbrugsforhandlingerne. Vi mente, at GATT-forhandlingerne skulle igennem før landbrugsforhandlingerne, og dér kan jeg da glæde mig over, at i hvert fald oppe i Markedsudvalget var vi enige politisk. Det Radikale Venstre og Fremskridtspartiet og i øvrigt også alle de andre partier, om, at det var vigtigt at få GATT-forhandlingerne igennem først, men nu vil man lave det om gennem EF's landbrugsforhandlinger. Vi er faktisk utrolig positive, men til den politiske union siger vi blankt nej.

I øvrigt vil jeg lige gøre opmærksom på, at miljøafsnittet allerede var i Romtraktaten, og det har vi faktisk mange gange brugt som argument for at sige: Vi skal have miljøet sikret på EF-plan, fordi miljø og forurening er grænseoverskridende.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Elisabeth Arnhold har ordet for en kort bemærkning. Og så ikke mere om tigerdyr, tidsler og sådan noget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til fru Annette Just: Er det ikke sådan, at ved at sige nej til Maastrichttraktaten og til Edinburghaftalen siger Fremskridtspartiet også nej til de korrektioner på det indre marked, som er pinende nødvendige, for at Danmark ikke skal blive udsat for social og miljømæssig dumping. De forbedringer vil Fremskridtspartiet jo ikke være med til at indføre.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Fru Annette Just siger nu, at der var miljø i Romtraktaten. Ja, det var der da. Men der er én væsentlig forskel: Dér krævede det enstemmighed at lave miljøbeslutningerne, nu bliver det flertalsafgørelser.

I Romtraktaten kan landene et for et blokere, hvis de overhovedet ikke vil lave nogen tiltag, og så bliver det ringe tiltag. Men efter Edinburghaftalen og efter Maastrichtaftalen er det flertalsafgørelser. Det betyder, at EF også kan spille en aktiv rolle omkring miljøet.

Jeg giver ikke fem flade øre for den med, at vi synes, det er så vigtigt med miljøet, og derfor

[Peter Duetoft]

holder vi fast i Romtraktaten, for i realiteternes verden har miljøindsatsen efter Romtraktaten ikke levet op til de krav, man kan stille i et moderne samfund.

Jeg var lige ved at begynde også at citere »Peter Plys«. Jeg skal nok lade være med det, men jeg kan da huske, at han engang har sagt: Nogle har forstand, andre har det ikke. Sådan er det bare.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Og de, der ikke har, har lige været på talerstolen.

Det er fuldstændig korrekt, at det miljømæssige allerede står i Romtraktaten, som hr. Peter Duetoft også siger, og det glæder mig, for så er jeg fri for at svare fru Elisabeth Arnold på det.

Det er også helt rigtigt, at der i Romtraktaten står, at der skal være enstemmighed. Jeg vil erindre hr. Peter Duetoft om, hvem det var, der krævede, at der skulle være enstemmighed. Så vidt jeg er orienteret, så er det Danmark, der har krævet, at der skulle være enstemmighed. Alle partier var enige om, at det var en tåbelig ting, og derfor har alle været enige om, at det var en god idé at få det over til kvalificeret flertal. Det er ikke dér, problemet ligger. Problemet er stadig væk den politiske union. Det ved hr. Peter Duetoft også.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Så fik min sidste sætning alligevel mere relevans, end jeg troede.

Jeg vil godt spørge fru Annette Just: Hvis man vil lade Maastrichttraktaten falde, hvordan i alverden skal man så få skiftet fra enstemmighed over til flertalsafgørelser gennemført? Det er Traktaten, der gør det. Så kan det ikke nytte noget, at vi her i Danmark siger: Det er vel nok godt, at det bliver sådan – hvis fru Annette Justs politik fører til, at den traktat, hvori det står, ikke bliver til noget. Nu synes jeg, vi er ved at nærme os det ganske ulogiske.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Den skal blive superkort.

Tænk, der står mere i Maastrichttraktaten, end om der skal være enstemmighed eller kva-

lificeret flertal. Vi er hele tiden gået ind for kvalificeret flertal på det område. Men der er for meget dårligt i Maastrichttraktaten, og derfor vil vi have lov til at fastholde vores nej. Vi vil gerne være med til at ændre det andet, hvis det kan lade sig gøre uden om Maastricht.

Lysholm Christensen (KRF):

De tre lovforslag, som er til behandling her i dag, tjener det samme formål: at komme videre i EF-samarbejdet. L 176 indebærer, at Maastrichttraktaten og Edinburghafgørelsen indføres i loven om tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber, og L 177 betyder, at Maastrichttraktaten kan ratificeres og Edinburghafgørelsen godkendes. Og så har vi endelig L 178 om folkeafstemning den 18. maj i henhold til grundlovens § 19.

Der ligger et spændende historisk forløb forud for disse lovforslag, et forløb, som forhåbentlig kan ende med et klart dansk ja ved afstemningen den 18. maj.

Det begyndte den 2. juni 1992, da et lille flertal af det danske folk sagde nej til Maastrichttraktaten, skønt et stort flertal her i Folketinget havde godkendt den. Folketinget var altså i uoverensstemmelse med folket, og det var en alvorlig sag, og det satte så den proces i gang, som ikke blot betød en hel masse politisk debat i Danmark. Ude omkring i hele Europa, hele EF-området, fik EF-debatten ny næring. Det danske nej blev altså et memento rundt omkring i medlemslandene. Politikere og embedsmænd måtte spørge sig selv: Har vi befolkningen med os? Går det for stærkt? Hvad har vi gjort forkert i denne sag?

Så fulgte den store aktivitet i udenrigspolitiske kredse, Osloerklæringen, mødet i Lissabon, New York, hvidbogen, der hedder »Danmark og Maastricht-traktaten«, og så fik vi det nok mest utraditionelle politiske initiativ i form af det nationale kompromis, og det førte igen til de syv partiers memorandum, som vi fik den 30. oktober, og derefter rundrejserne og endelig Edinburghaftalen den 12. december. Jo, der er sandelig sket meget på det lille års tid siden den 2. juni.

Der er grund til i dag at anerkende det store politiske arbejde, der blev gjort fra danske politikeres side. De løste den vanskelige opgave, og jeg skal ikke begynde at nævne navne, for det var både fra den daværende regerings og

[Lysholm Christensen]

den daværende oppositions side, at der blev gjort en stor indsats. I hvert fald blev de andre landes ledere overbevist om det rimelige og rigtige i at imødekomme danskerne på en række punkter. Der kom altså noget godt ud af det danske nej. Vi fik nogle resultater i kølvandet af det.

Hvad er så det nye? Ja, for det første vil jeg sige, at der foreligger nu en dobbelt pædagogisk opgave forud for næste afstemning. Den første del består i at rydde misforståelser af vejen, som faktisk har overlevet lige siden afstemningen sidste forår, og den anden bliver at forklare, hvad det nye består i.

Det er vigtigt, tror jeg, helt ærligt at sige, at selve traktatteksten er der ikke ændret i, men at Danmark har fået en række indrømmelser og en sikkerhed på en række punkter omkring nogle undtagelsesbestemmelser.

Spillereglerne for samarbejdet er også præciseret på en række områder. Det er det, vi skal ud og fortælle det danske folk nu. Jeg skal lige nævne de væsentligste punkter.

Unionsborgerskabet. Der er ikke tale om, at unionsborgerskabet træder i stedet for nationalt borgerskab. Påstanden om, at nu er vores danske statsborgerskab i fare, har intet på sig.

Så er der forsvarssamarbejdet. Det holder Danmark sig uden for, og det gælder også Vestunionen. Ingen danske sønner kan udkommanderes til tjeneste i en fælles Europahær.

Danmark holder sig også uden for den fælles mønt og de krav til en økonomisk politik, som er knyttet til ØMU'ens tredje fase.

Endelig siger vi nej til suverænitetsafgivelse på det retslige og politimæssige område. Her fortsætter vi det samarbejde, som vi hidtil har haft på det mellemstatslige grundlag.

Kristeligt Folkeparti glæder sig over, at der også er præciseringer på andre områder.

Det gælder miljøbestemmelserne, som skal fastlægges ved flertalsbeslutninger som minimumskrav, men vi kan stadig væk selv fastlægge strengere krav.

Den letsindige omgang med kendsgerninger om vores socialpolitik, som vi oplevede sidste forår, er forhåbentlig også effektivt stoppet. Folk fra andre lande kan ikke uden videre komme til Danmark en kort tid og derefter flytte hjem med en fremtidig pensionsoverførsel. Socialpolitikken er uden for samarbejdet.

Åbne ministerrådsmøder hilser vi også velkommen. Nu er det bare spændende, om det kan finde en form, så pressen også finder det interessant at overvære disse møder.

Endelig skal jeg bare sige, at Kristeligt Folkeparti medvirker meget gerne til gennemførelse af disse tre lovforslag, og i forlængelse heraf anbefaler vi i enighed fra vores folketingsgruppe og vores hovedbestyrelse, at det danske folk stemmer ja den 18. maj. Vi har som andre partier medlemmer, der ikke er begejstrede, og måske også nogle, der vil stemme nej igen – det har de frihed til – men som ordfører for partiet kan jeg i dag stærkt anbefale et ja.

Vi finder altså, at Edinburghaftalen har udbygget Maastrichttraktaten positivt og godt og givet os nogle forsikringer på områder, hvor store dele af den danske befolkning havde reservationer og bekymringer, sidste gang vi stemte.

Der er virkelig meget på spil, hvis resultatet igen den 18. maj bliver et nej. Det vil i realiteten betyde et farvel til EF-samarbejdet med uoverskuelige konsekvenser til følge med hensyn til økonomi, beskæftigelse, miljø, fred og stabilitet. Vi har ikke rigtig fantasi til at forestille os, hvilke konsekvenser det ville få. Nej, vi finder det helt afgørende nødvendigt, at vi nu går det næste skridt, og vi håber, at andre lande kan følge med snart. Vi vil byde velkommen til de nordiske lande, hvis de kommer med. Vi ser også gerne andre lande inddraget i Det Europæiske Fællesskab.

Europa har i de seneste år udviklet sig i retning af ustabilitet. Efter murens fald og kommunismens kollaps er gamle etniske konflikter vokset i styrke, ja, der er reelt krig flere steder i Europa, værst på Balkan. I den situation er det vigtigt, at vi har et godt og stabilt samarbejde i EF og på forskellige leder rækker en hjælpende hånd til disse konfliktområder.

Europa oplever også ustabilitet på det økonomiske område i øjeblikket, valutaer er under pres, fristelsen til at gå i retning af protektionisme er klart til stede, nationalismen spøger, flygtningeproblemet er enormt, jo, der er virkelig mange store opgaver, som trænger til at blive løst i fællesskab, og de kan kun løses i fællesskab, så der er tungtvejende grunde til at styrke og udbygge det europæiske samarbejde. Danmark bør spille en aktiv og konstruktiv

[Lysholm Christensen]

rolle i det fællesskab. Vi har meget at bidrage med foruden alt det, vi kan modtage fra dette fællesskab, så vi bør bidrage med et konstruktivt samarbejde, som skal foregå mellem suveræne stater. Det er netop et samarbejde mellem suveræne stater og ikke et spørgsmål om Europas Forenede Stater med en central styring på alle områder.

Så vor melding er: Ja til lovforslagene og en anbefaling af et ja den 18. maj.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne takke for den positive modtagelse, som det store flertal i Folketinget har givet regeringens lovpakke. Debatten i dag bekræfter, at de syv partier bag det nationale kompromis, »Danmark i Europa«, fortsat står sammen om at anbefale et ja ved folkeafstemningen den 18. maj 1993.

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for de syv partier, hr. Ivar Nørgaard, hr. Kent Kirk, fru Charlotte Antonsen, hr. Gade, hr. Peter Due-toft, fru Elisabeth Arnold og hr. Lysholm Christensen, for deres indlæg. Det er talere, der møder det europæiske samarbejde med hver deres politiske udgangspunkt, men som er fælles om holdningen til dette spørgsmål. Det synes jeg er flot.

Jeg hæftede mig ved en bemærkning fra hr. Kent Kirk, som sagde: Hvad vi drøfter her i dag, er ikke Maastrichttraktaten, men Danmarks klare undtagelser eller særordning i forhold til Maastrichttraktaten.

Jeg har også hæftet mig ved hr. Gades meget klare og rigtige påvisning af overensstemmelsen mellem det nationale kompromis og Edinburghafgørelsen.

Der er gode grunde til at sige ja den 18. maj. Det helt afgørende er, at der nu er skabt et nyt grundlag for en langsigtet dansk Europapolitik. Det nye grundlag er en direkte følge af folkeafstemningen den 2. juni. Folkeafstemningen betød starten på et konstruktivt samarbejde mellem Folketingets partier. Samarbejdet førte den 22. oktober sidste år til enighed mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF om det nationale kompromis vedrørende dansk Europapolitik. Syv af Folketingets partier blev den 30. oktober enige om memorandummet »Danmark i Europa«. Hovedsigtet var og er at forene befolkningen om Danmarks fortsatte deltagelse i det europæiske samarbejde.

I »Danmark i Europa« udtrykkes det, at dette memorandum er udtryk for en ny og langsigtet dansk politik. Det skal tages for pålydende. Det er regeringens standpunkt. Det nationale kompromis blev grundlaget for de forhandlinger, som Danmark derefter førte med de andre medlemslande. Det lykkedes dygtigt at få det nationale kompromis omsat til kontant virkelighed. På Det Europæiske Råds møde i Edinburgh den 11.-12. december faldt de sidste brikker på plads. Hvad har Danmark opnået, og hvori består det nye? Nogle her i salen – kun ganske få – påstår, at der her er tale om en tom skal, og at det nye ikke er nyt. Det er en misforståelse. Der er tale om reelle indholdsmæssige ændringer og om et nyt grundlag for dansk deltagelse i EF-samarbejdet.

Danmark formulerede i det nationale kompromis 5 centrale områder i Maastrichttraktaten, som udgjorde de særlige danske hovedkrav, det, der i debatten kom til at hedde de fem pinde. Edinburghaftalen indebærer, at disse krav omsættes i en retligt bindende afgørelse. Denne afgørelse har samme varighed som Maastrichttraktaten. Dette ligger klart til grund for den danske ratifikation. Den danske holdning kan kun ændres gennem afholdelse af en ny folkeafstemning.

Edinburghafgørelsen indebærer for det første en fastlæggelse af, hvad der helt konkret ligger i det såkaldte unionsborgerskab, og hvad der ikke menes med det. Det er gjort klart, at unionsborgerskabet intet har at gøre med det danske statsborgerskab. Vi bestemmer selv i Danmark, hvem der skal være danske statsborgere.

For det andet deltager Danmark ikke i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase. Vi venter ikke til 1996 med at tage stilling til det. Danmark meddeler allerede nu, dvs. ved Maastrichttraktatens ikrafttrædelse, at vi ikke deltager i tredje fase, men derimod selvfølgelig fuldt ud i valutasamarbejdet, som det er udformet i EMS'en, og således som det videreføres i anden fase. Danmark må også, når andre lande eventuelt går over i en tredje fase, deltage i et nært valutasamarbejde i EF. Dette er aldeles centralt, hvad også den seneste tid har dokumenteret.

For det tredje holder Danmark sig uden for den forsvarspolitiske dimension. Vi er ikke medlem af Vestunionen, vi er observatører, og

[Udenrigsministeren]

vi deltager ikke i beslutninger om fælles forsvarspolitik eller forsvar. Vi vil dog ikke hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem de andre medlemsstater på dette område.

For det fjerde deltager Danmark fortsat fuldt ud på mellemstatsligt grundlag i det retlige samarbejde.

Den femte pind vedrører målsætningen med EF-samarbejdet. I det danske memorandum står: »I konsekvens heraf får unionsmålsætningen, som den fremgår af Fælles Bestemmelser i Maastrichttraktaten, ikke virkning for Danmark på de ovenstående punkter.« Det samme siges i Edinburghafgørelsens sluterklæring med lidt andre ord tilpasset denne afgørelses karakter og ordlyd.

Af Edinburghafgørelsen fremgår det, hvilke forpligtelser der følger og ikke følger af Maastrichttraktaten. Dette var et hovedemne i debatten forud for den 2. juni. Det siges nu udtrykkelig, at Danmark fortsat kan føre sin egen socialpolitik, sin egen fordelingspolitik. Vi bestemmer f.eks. selv over folkepensionen. Det fastslås også, at vi kan indføre eller opretholde strengere beskyttelsesregler f.eks. på miljøområdet, vedrørende forbrugerspørgsmål og på arbejdsmarkedet.

Det nye grundlag omfatter også beslutningerne om større åbenhed og nærhed i EF-samarbejdet. Disse beslutninger er en direkte følge af debatten navnlig i Danmark, men også i de øvrige medlemslande. Dele af medlemslandenes befolkninger opfattede Fællesskabet som et lukket og centralistisk system, hvor det var svært at følge med. Der var behov for at opfange disse folkelige signaler. Edinburghafgørelsen er udtryk for dette.

Det fællesskab, der tegner sig, er et fællesskab, der er mere åbent, og som er nærmere sine borgere. Der er skabt nye rammer for åben dialog mellem Fællesskabet og borgerne i medlemslandene. Der er skabt sikkerhed for, at Fællesskabet ikke bevæger sig ind på områder, der bedre eller lige så godt kan varetages af det enkelte land selv. Nationale forudsætninger og nationale traditioner, den europæiske mangfoldighed, vil i større grad præge samarbejdet i EF.

Også udadtil vil åbenhed være et nøgleord for Fællesskabet. I Edinburgh enedes man om at starte udvidelsesforhandlingerne allerede

nu under det danske formandskab. Officielt blev optagelsesforhandlingerne med Sverige, Finland og Østrig indledt den 1. februar 1993. I løbet af de næste måneder indledes udvidelsesforhandlingerne med Norge. Målet er at kunne byde velkommen til disse nye medlemmer allerede i 1995. Et dansk ja vil bidrage til, at denne målsætning kan holde og bidrage til, at nordiske samfundsmæssige værdier og traditioner vil afspejle sig i den mosaik af nationale kulturer, som Fællesskabet udgøres af.

Forholdet til de central- og østeuropæiske lande står højt på EF's dagsorden. For disse lande fremstår Fællesskabet som det stabile holdepunkt for politisk og økonomisk fremgang i Europa. Fællesskabet må påtage sig denne opgave og leve op til sit ansvar. Danmark skal deltage fuldt ud i at påvirke denne proces. Vi har væsentlige danske interesser at varetage, og der er gode danske bud på, hvad der skal præge udviklingen. Med det nye grundlag er der skabt betingelser for det.

De seneste meningsmålinger peger på et klart ja ved folkeafstemningen. Det skyldes, at det nye grundlag for den danske Europapolitik imødekommer mange af danskernes indvendinger. Men man skal ikke tage resultatet af folkeafstemningen for givet. Der forestår et stort og hårdt arbejde med at informere og skabe debat om det nye grundlag. Startskuddet lyder nu. Frem til afstemningsdagen er der tid og mulighed for en omfattende offentlig debat. Regeringen vil deltage engageret og aktivt i debatten. Vi vil utrætteligt understrege, at et ja er nødvendigt for at forbedre beskæftigelsen og forøge investeringerne i arbejdspladser, at vi ser med dyb alvor på de økonomiske konsekvenser af et nej, og at Danmarks stemme ikke skal undværes i den europæiske debat. Danmark har et vigtigt bidrag at yde.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren for hans nydelige fremlæggelse og så spørge helt klart, om ministeren kan svare på, om det ikke er korrekt, at det havde været muligt for Danmark at få alle disse undtagelser, Danmark nu har fået i Edinburgh, på grundlag af de protokoller, der var i forvejen – godt nok ikke lige nu, men på det tidspunkt, hvor de skulle effektueres.

[Annette Just]

Det andet spørgsmål er, om det ikke er korrekt forstået, at åbenhed, nærhed og demokrati er sat i gang. Vi har jo alle set udenrigsministeren så nydeligt og udmærket repræsentere Danmark ved det første møde. Vi har hørt om, at landbrugsministeren har gjort det på samme måde. Så åbenhed er altså implementeret i Romtraktaten, da vi jo alle erkender, at Maastrichttraktaten ikke er startet. Nærhedsprincippet er også noget, man arbejder på og prøver at se fornuften i, og demokratiet skal nok også komme igennem.

Det vil sige, at disse tre ting allerede er sat i værk og intet har med Maastrichttraktaten at gøre.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Nu har vi haft en meget lang debat, og der har været mange ting fremme, men det irriterer mig, og det piner mig over for det danske folk, at man er skøjtet uden om det egentlige, nemlig at Danmark er i færd med at afgive betydelig suverænitet og selvbestemmelse i eget hus. Den ene efter den anden stiller sig op og bagatelliserer det. Men grunden til, at vi skal have en ny folkeafstemning, er § 20 i grundloven, der skal sikre det danske folk, at dets suverænitet og selvbestemmelse i eget hus ikke bliver undergravet.

Derfor vil jeg blæse det ud til hele Danmark: Det drejer sig om nedgørelse af det danske folks selvbestemmelse i eget hus resten af tiden – med partnere, der er utroværdige, som ikke engang overholder deres traktat, og som simpelt hen prøver at få os ind i folden. Vi har sat ræven til at vogte gæs, da vi sendte jasigere til forhandlingsbordet.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er sådan set enig med fru Kirsten Madsen – for anden gang i dag – i, at vi er skøjtet hen over det væsentlige i dag, og jeg skylder specielt fru Kirsten Madsen og Fremskridtspartiet en undskyldning, for jeg burde tidligere i dag have været klar over, hvilken Europa-holdning Fremskridtspartiet har som udgangspunkt. Det har jeg ikke været opmærksom på, men jeg er lige blevet det, for jeg har fået Fremskridtspartiets valgprogram i hænde her,

og en af de ting, Fremskridtspartiet siger ja til, er nødhjælp. Og det er jo flot. Det er åbenbart ja til nødhjælp til Danmark, for Danmark skal køres ud på en sidelinje, sådan at vi er nødt til at have hjælp af de andre, fordi vi går rabundus.

Det er naturligvis også en form for europæisk synspunkt, og jeg havde overset, at Fremskridtspartiet havde dette, men det er det, det hele går ud på. Fremskridtspartiet vil åbenbart have Danmark kørt så langt ud af alt europæisk samarbejde som muligt, sådan at vi kan være det lille danske frilandsmuseum og dermed hygge os i smug. Vi skal have mure omkring, og vi skal have det ene og det andet. Lad os endelig lukke os ude fra alle de andre.

Det er en fair holdning af fru Annette Just og Fremskridtspartiet, men vi kan lige så godt få den frem i lyset, for det, vi skal vælge imellem, er, om man vil have denne snæversynede Fremskridtsinteresse i, at danskere bare skal beskæftige sig med danskere, eller om Danmark skal være med i et europæisk samarbejde, hvor vi har et bredere ansvar end som så.

Jeg undskylder meget, at jeg ikke tidligere i dag har opfattet, at det var det, der var Fremskridtspartiets linje, men nu har jeg læst det, og det er selvfølgelig udmærket.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Fru Annette Just spørger, på hvilke områder der er noget nyt. Fru Annette Just kan tilsyneladende ikke selv få øje på det. Jeg kan godt. Der er skabt klare juridisk bindende undtagelser på de fire hovedområder, som vi har talt så meget om. Det er sket på en måde, der er retligt bindende, således at det fra nu af er slut med, at fru Annette Just med nogen antydning af berettigelse kan hævde, at der er nogen som helst uklarhed.

Det er også slut med, at fru Annette Just – og fru Pia Kjærsgaard ikke mindst – kan tillade sig at sige, at vi ikke selv bestemmer over vores folkepension og vores sociale forhold. Det er gjort tindrende klart i teksten, at det nu forholder sig sådan. Det var uklarhed på disse punkter, som bl.a. – og urimeligt – blev udnyttet af fru Annette Justs parti forud for den 2. juni. Der er klarhed på dette punkt, og det er jeg glad for.

Med hensyn til åbenhed og nærhed: Kunne det være gjort under den gamle Romtraktat?

[Udenrigsministeren]

Åbenhed måske, ikke nærhed. Nærhedsprincippet er et nyt princip, der står i Maastrichttraktaten, men ikke i Romtraktaten. Det er ejendommeligt, at fru Annette Just nu klynger sig til nærhedsprincippet og siger, at vi bare skulle have det. Det var nok, så kunne vi undvære alt det andet. Jamen nærhedsprincippet står jo i Maastrichttraktaten. Det er bestemmelsen i Maastrichttraktaten om nærhed, subsidiaritet, der har åbnet mulighederne for, at vi kunne få hele denne diskussion, og at vi fra dansk side har kunnet præge denne diskussion. Så jeg må sige, at det ikke kunne lade sig gøre på det gamle grundlag.

Fru Kirsten Madsen taler nu for anden gang i dag om ræve, der vogter gæs. Jeg vil gerne sige, at jeg også føler det sådan, når fru Kirsten Madsen taler om grundloven. Vi holder jo ikke folkeafstemning her efter grundloven, fordi der ikke er fem sjettedeles flertal. Vi holder folkeafstemning her, netop fordi der er mere end fem sjettedeles flertal. Det er grundlaget for udskrivningen af folkeafstemningen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det var dog en ejendommelig opfattelse af grundloven fra udenrigsministerens side.

Men en ting, der er meget mere væsentlig, er, at man nu giver Danmark øget planøkonomi. Man taler til Østlandene om, at de skal have en almindelig kapitalistisk indstilling for at have fortjeneste ud af det, så de kan komme op at stå, og samtidig bliver det ene område efter det andet overtaget af planøkonomi i EF. Det er ren socialisme.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Udenrigsministeren svarede på mine spørgsmål og sagde, at det nu står tindrende klart, at der er juridisk bindende aftaler på disse fire hovedområder, som det nationale kompromis har behandlet. Betyder det, at de tilføjelser, vi i forvejen havde i Maastrichttraktaten, ikke var gældende? Det tror jeg ikke. Der stod rent faktisk, at Danmark havde mulighed for at sige ja eller nej til ØMU'ens tredje fase. Der stod rent faktisk, at Danmark havde mulighed for at sige ja eller nej til at deltage i Vestunionen.

Så siger udenrigsministeren, at nu er det i hvert fald helt sikkert, at Fremskridtspartiet ikke kan påstå, at dette her får nogen betydning for de sociale pensioner i Danmark. Jeg kan stadig væk ikke se, hvor det beløb skal komme fra, som vi i Danmark skal bidrage med til Samhørighedsfonden. Betyder det ikke øgede skatter? Eller betyder det, at vi skal nedsætte de sociale pensioner for at få råd til at betale til Samhørighedsfonden?

Det er den slags ting, vi forsigtigt har prøvet at sige. Der har aldrig nogen sinde – og det kan udenrigsministeren godt få mig til at sige – stået et eneste ord om, at EF-unionen skulle beslutte, hvilken folkepension vi skulle have. Det har aldrig været med. Men det er da dejligt, at udenrigsministeren erkender, at han har været så meget i tvivl, at det var nødvendigt at sige det nu.

Nærhedsprincippet er jo båret ud af Maastrichttraktaten, for ellers ville der ikke være nogen mening i, at man på nuværende tidspunkt sad og diskuterede nærhedsprincippet, og at vi på nuværende tidspunkt så åbenheden praktiseret. Så derfor: Det er ikke det nye ord subsidiaritet, det er ting, der er båret ud og puttet ind ved effektueringen af det EF, vi har.

Til sidst vil jeg sige til hr. Peter Duetoft . . .

Første næstformand (Ivar Hansen):

Taletiden er udløbet.

Annette Just (FP):

Brug ikke gamle pjecer! Jeg ville også meget gerne se den nye pjece, men den er ikke godkendt endnu.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Hvad er forskellen på situationen nu og før den 2. juni med hensyn til Den Økonomiske og Monetære Union? Før den 2. juni skød man afgørelsen foran sig. Da sagde man: Det er noget, vi tager stilling til senere. Forskellen er, at det ikke er tilfældet nu. Nu tager vi stilling. Vi tager den stilling, at vi ikke deltager i Den Økonomiske og Monetære Union. Det standpunkt tager Danmark, når disse love bliver ratificeret – ikke senere, men nu.

Med hensyn til forsvaret var situationen før den 2. juni den, at man senere ved en regeringskonference skulle tage stilling til udvidelse af forsvarspolitikken og dens fremtidige pla-

[Udenrigsministeren]

cering i EF-samarbejdet. Hvad er situationen nu? Den er, at vi tager stilling nu. Vi deltager ikke i det forsvarspolitiske samarbejde. Der er meget stor forskel både politisk og folkeligt på situationen før og situationen i dag. Der er fuldstændig klarhed over det danske standpunkt. Det er truffet, når vi vedtager denne lovgivning.

Med hensyn til folkepensionen er det ikke mig, der har været i tvivl. Jeg har aldrig været i tvivl om, at Danmark selvfølgelig kunne udbygge sin folkepension og forholde sig til folkepensionen, som vi selv ville. Det har vi jo også kunnet gøre i 20 år som medlem af EF. Nej, tvivlen blev skabt af andre på et helt urimeligt grundlag, og det er den tvivl, der nu fjernes med Edinburghafgørelsen.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Det er til fru Annette Just, der har brugt meget af denne debat til at sige, at det er det samme.

Nu har udenrigsministeren uddybet nogle ting, men jeg vil gerne have fru Annette Just til at forholde sig til den realitet, som er beskrevet på side 7 i bemærkningerne til lovforslag nr. L 177: at Danmark, hvis vi siger ja til Edinburghaftalen, meddeler de andre lande, at vi ikke venter til 1996 med at tage stilling til spørgsmålet om Danmarks deltagelse i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, og at Danmark meddeler dette allerede nu. Det står på side 7 og er en forklaring til Edinburghaftalen på dette område. Det er fuldstændig umuligt at misforstå det. Vi meddeler allerede nu, når et dansk Folketing stemmer ja, og når forhåbentlig et stort flertal stemmer ja den 18. maj, at den mulighed, at vi kunne vente til 1996 med at tage stilling, har vi fraskrevet os. Vi har taget stilling. Vi har sagt nej. Det er realiteten, og det er også fremgået af det, udenrigsministeren sagde her.

Jeg vil gerne have fru Annette Justs svar på dette her. Vil fru Annette Just fremture med at fortælle noget, der reelt er usandt, i denne diskussion?

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

I forlængelse af det, der er blevet sagt nu, vil

jeg også minde fru Annette Just om, at der op til den 2. juni var partier, som klart erklærede, at når vi kom frem til Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, ville de naturligvis anbefale, at Danmark var med i den. Det var bl.a. de tidligere regeringspartier, og det hørte vi ved adskillige lejligheder. Der har været en uklar situation, som på et senere tidspunkt kunne bruges til at skabe et stærkt politisk pres for, at vi kunne komme med. Den mulighed er der nu lukket for. Det er respektindgydende, at disse partier har accepteret det som led i det nationale kompromis. Det er udmærket, og det skal så sandelig ikke bebrejdes dem, tværtimod. Men det er en meget væsentlig forskel, at der nu er lukket.

Det samme gælder til en vis grad også Vestunionen. Det kan jo ikke være fru Annette Just ubekendt, at den tidligere udenrigsminister ved flere lejligheder – et ærligt menneske er han jo – gav udtryk for, at han syntes, at Danmark burde være med i Vestunionen. Det var uklart, om det andet regeringsparti mente det, men han var indstillet på på et eller andet tidspunkt at gå ind i en kampagne for det. Og jeg er nødt til at sige, at selv om Socialdemokratiet afviste det, var der altså en i hvert fald dengang fremtrædende socialdemokrat, nemlig fru Ritt Bjerregaard, som gav udtryk for støtte til udenrigsministerens synspunkt.

Også den diskussion er der lukket for nu. Det er en meget væsentlig forskel. Danmark er ikke med dér, og Danmark er ikke med i det militære samarbejde.

Til allersidst: Den artikel, jeg tidligere henviste til, J.4.2., om, at Unionen kan bruge Vestunionen, når der er tale om indsats på det forsvarspolitiske område, er en artikel, som gælder fra det øjeblik, Maastrichttraktaten er underskrevet, og den er vi ude af. Her er tale om noget helt klart, som vi siger nej til her og nu.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil slet ikke være slem ved fru Annette Just. Jeg vil tværtimod rose fru Annette Just for hendes utrolig klare dementi af det, fru Pia Kjærsgaard har sagt på sine rejser land og rige rundt om folkepensionen. Jeg synes, det er dejligt, vi her i dag har fået slået fast, at der stod intet i Maastrichttraktaten om, at folkepensionen skulle skæres ned. Det har fru Pia Kjærsgaard sagt her i salen og på en masse møder

[Peter Duetoft]

rundt omkring i landet, og det har været dejligt at få et så prominent medlem af Fremskridtspartiet til at dementere det.

Når Folketingets forhandlinger udkommer, vil jeg klippe det stykke ud, forstørre det og hænge det op på væggen og måske også have et enkelt eksemplar med i lommen til de offentlige møder, jeg skal have med Fremskridtspartiet i de næste 2-3 måneder. Og hver gang der er nogen, der har hørt for meget efter, hvad fru Pia Kjærsgaard har sagt, vil jeg hive det op og sige: Nej, fru Annette Just siger noget helt andet, og det tror vi på.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det lader til, at man ikke er klar over, at uanset at vi har en Edinburghaftale, står der fortsat i Maastrichttraktaten, at den har til formål at opnå styrkelse af og konvergens mellem medlemslandenes økonomier og at indføre Den Økonomiske og Monetære Union, som i overensstemmelse med denne traktat omfatter en fælles og stabil valuta. Så selv om vi har fået et midlertidigt bremseklodssystem i Edinburghaftalen, står det stadig væk i den traktat, som bliver ratificeret efterfølgende.

Anden næstformand (Grove):

Så afslutter vi med en kort bemærkning til fru Annette Just, og så går vi videre med anden omgang.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Til hr. Gade: Jeg indrømmer, at jeg har været nødt til at tage ordet mange gange, men jeg føler faktisk også, at det har været nødvendigt, for jeg har været den eneste, der repræsenterede det flertal, der sagde nej den 2. juni 1992.

Hr. Gade peger på sig selv og siger, at det gør han også. Det er meget godt, men han repræsenterer altså ikke det nej, der bliver lagt op til den 18. maj, og derfor har flere organisationer bedt mig om at være så agtpågivende som overhovedet muligt. Derfor har jeg også indledt et teknisk samarbejde med nogle af organisationerne, så vi kan sikre, at alle spørgsmål bliver stillet og besvaret i rette tid.

Jeg har sagt hele tiden, lige fra kl. 10 i morges, da vi startede denne debat, at der stadig

står det samme i Maastrichttraktaten, og at Edinburghforliget med det nationale kompromis godt nok pointerer – indrømmet, det er forskellen – at Danmark allerede nu siger nej til ØMU's tredje fase og allerede nu siger nej til deltagelse i Vestunionen. Men jeg har blot sagt, at det kunne vi have gjort alligevel.

Og så er jeg da frygtelig ked af endnu en gang at måtte beklage, at jeg troede på det flertal, der var i Folketinget. Jeg var så naiv, at jeg troede på, hvad SF og Socialdemokratiet sagde og holdt ved sammen med Fremskridtspartiet, nemlig at vi ikke skulle deltage i tredje fase af ØMU'en, og at vi ikke skulle deltage i forsvarssamarbejdet. Undskyld, at jeg nogen sinde har troet på SF. Jeg forstår, at det vil man gerne have mig til at dementere, og det er hermed gjort.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

For klarhedens skyld skal jeg svare fru Kirsten Madsen alene ved at citere, hvad der står i Edinburghaftalen vedrørende Den Økonomiske og Monetære Union. Det står såmænd så klart, så jeg kan nøjes med at citere det:

»Danmark har meddelt, at det ikke vil deltage i tredje fase. Denne meddelelse vil få virkning samtidig med, at denne afgørelse træder i kraft.«

Når afgørelsen træder i kraft, er der altså også fuldstændig klarhed på det punkt, så hvis fru Kirsten Madsen vil være helt sikker på, at vi ikke skal deltage i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union, skulle fru Kirsten Madsen faktisk stemme for dette lovforslag.

Vedrørende forsvarssamarbejdet, som fru Annette Just omtalte i sin sidste bemærkning, vil jeg også nøjes med at citere fra Edinburghaftalen:

»I overensstemmelse hermed deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet.«

Det er således ganske klart, hvorledes tingene forholder sig, Danmark deltager ikke i det forsvarspolitiske samarbejde.

Fru Annette Just sagde, at hun i samarbejde med andre ville stille spørgsmål i udvalget. Ja, det forventer jeg selvfølgelig også vil ske, og jeg skal også hermed tilsige, at regeringen selvfølgelig vil besvare disse spørgsmål omhyggeligt og ordentligt, efterhånden som de fremkommer.

Ivar Nørgaard (S):

Når man har hørt på denne debat, kunne man næsten fristes til at opfordre SF til at invitere fru Kirsten Madsen til det næste landsmøde, hvor hun skal plædere for, at dette her er den rene socialisme.

Men ellers vil jeg sige, at jeg ønsker ikke at forlænge denne debat meget, kun at fastslå, at alle partier i denne sal med undtagelse af Fremskridtspartiet er enige om, at der er tale om reelle ændringer i forhold til 2. juni-grundlaget.

Det er også fremgået af debatten, at nogle er mere glade for dette ændrede grundlag end andre. Socialdemokraterne er særdeles tilfredse med, at man nu har fået præciseret, at forsvaret ikke er med for Danmarks vedkommende, og at vi ikke går med i ØMU'en. Allerede da vi udarbejdede det danske memorandum, preskede vi jo meget på; vi ønskede, at man skulle tage afstand fra, at EF skulle udvikle sig til en forsvarsunion, og det blev faktisk også udtrykt i det danske memorandum. Men Maastrichttraktaten fulgte ikke det danske memorandum på dette punkt, og derfor er det et fremskridt, set fra et socialdemokratisk synspunkt, at man nu har fået denne afklaring for Danmarks vedkommende.

Der har heller ikke i denne sal, heller ikke fra Fremskridtspartiets side, været udtrykt tvivl om, at der er tale om en juridisk bindende aftale. Jeg mener, det er meget vigtigt at få fastslået, at alle i denne sal er enige om, at det virkelig er tilfældet.

Der er også enighed om, at hvis der nogen sinde skal ændres noget – og tingene kan jo udvikle sig, der kan ske meget i verden, der kan bl.a. ske det, at de central- og østeuropæiske lande kommer med i EF-samarbejdet, og så kan det jo være væsentligt at foretage ændringer – så skal det, både hvad angår indholdet af Maastrichttraktaten og af Edinburghaftalen, for Danmarks vedkommende ske ved en folkeafstemning, og et flertal her i salen er enige om, at også i 1996 er grundlaget for dansk EF-politik det nationale kompromis.

Der er kun ét område, hvor der har været en klart udtalt forskel i opfattelsen mellem de 7 partier, der er tilhængere af Edinburghaftalen, og det er angående datoen for folkeafstemningen. Jeg vil sige, at vi finder i Socialdemokratiet, at det er særdeles hensigtsmæssigt at fast-

sætte datoen til den 18. maj i stedet for at vælge en dato i april, netop ud fra det synspunkt, vi har fremlagt lige fra begyndelsen: at der bør være rimelig tid til en folkeoplysningskampagne og en folkelig debat. Og da vi her i Folketinget endnu ikke er færdige med at tilrettelægge den folkeoplysningskampagne og nu er inde i februar måned, er det også rimeligt, at det først bliver den 18. maj, at befolkningen skal træffe afgørelsen.

Jeg regner med, at denne sag bliver oversendt til Markedsudvalget, og at vi her vil få svar på eventuelle yderligere spørgsmål. Det er klart, at de vil kunne blive besvaret af regeringen, og vi vil også kunne debattere videre enkeltheder i Markedsudvalget. Jeg går også ud fra, at man i underudvalget nu får fastlagt proceduren for både den avis, som skal omdeles til alle husstande, og den måde, vi skal fordele oplysningsmidlerne på, så alle, der ønsker at deltage i oplysningskampagnen eller i den folkelige debat, får økonomiske muligheder for det; det gælder naturligvis også for dem, der vil advokere for et nej.

Men jeg er fuldstændig sikker på, at netop hvis vi bruger tiden fra nu af og til den 18. maj på en nøgtern oplysningskampagne, vil vi være sikre på at få et klart og væsentligt ja den 18. maj.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot en kommentar til hr. Ivar Nørgaards påstand om, at der ikke er nogen, der har sat spørgsmålstegn ved det juridisk bindende i aftalen.

Jeg har adviseret, at der vil komme en del spørgsmål, bl.a. om det juridisk bindende i denne aftale. Det ser nemlig ud til, i hvert fald i første omgang, at aftalen ikke kan indbringes for EF-Domstolen, men skal indbringes for Den Internationale Domstol i Haag, og det er faktisk i modstrid med Romtraktatens § 219, hvor der står helt klart og tydeligt, at tvistigheder om fortolkning af indgåede aftaler ikke kan afgøres andre steder end ved EF-Domstolen. Men der kommer altså et spørgsmål om det.

Jeg har ikke tænkt mig her og nu at nævne alle de spørgsmål, der vil komme fra min side, men det tror jeg såmænd også at Folketinget vil være mig meget taknemmelig for. Jeg giver

[Annette Just]

hr. Ivar Nørgaard fuldstændig ret i, at nu skal vi have en seriøs gennemgang af hele sagen i Markedsudvalget og i underudvalget. Jeg synes, det er en glimrende idé, og vi skal også have ordentlige oplysninger. Jo flere oplysninger, desto mere sikker er jeg på, at det bliver endnu et nej.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Jeg vil gerne gentage og bekræfte, at det selvfølgelig skal være muligt at trænge dybere ned i disse ting, men i virkeligheden skulle det ikke være nødvendigt. Men hvis fru Annette Just finder det nødvendigt også at stille det spørgsmål, om det er juridisk bindende, vil vi naturligvis sørge for, at argumenterne for, at det er tilfældet, også vil blive fremlagt.

Jeg vil bare her til sidst minde fru Annette Just om, at der her er tale om en mellemfolkelig aftale, og at det er Den Internationale Domstol i Haag, der skal afgøre en mellemfolkelig aftales holdbarhed, hvis en af staterne vil anlægge sag.

Kent Kirk (KF):

Jeg var ikke sikker på, at jeg nogen sinde skulle komme til at savne hr. Glistrup her i Folketinget, men det har jeg rent faktisk gjort i dag, for hvis der var en ting, som hr. Glistrup virkelig forstod sig på, var det dansk Europapolitik, og derfor var der dengang en meget stærk og konsekvent linie i den måde, hr. Glistrup forfægtede sine europæiske synspunkter på. Vi må desværre konstatere, at efter at hr. Glistrup blev nødt til at forlade Fremskridtspartiet, har tingene ændret sig, så jeg har savnet hr. Glistrup i denne debat.

De Konservative støtter disse lovforslag og kan dermed anbefale et ja ved den kommende folkeafstemning. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at sige til de 49,7 pct., der stemte ja i 1992, at det skyldes, at disse lovforslag efter vores opfattelse sikrer det danske medlemskab af EF på en sådan måde, at vi også kan fungere som et fuldgyldigt medlem. Derfor er det meget vigtigt, at de 49,7 pct. også forstår, at ved folkeafstemningen den 18. maj 1993 er det vigtigt, at man kommer frem og får bekræftet jaet, så der ikke kan være nogen som helst tvivl om, at Danmark skal fortsætte som medlem af EF. For én ting er helt klar: den goodwill, den kas-

sekredit, vi har haft i EF, er brugt op, og det vil sige, at hvis vi ikke får sat tingene på plads her i maj 1993, vil vi stå i en overordentlig vanskelig situation i forhold til vore EF-partnere.

Til nejsigerne kan vi også roligt sige, at det er et andet grundlag, de skal tage stilling til; alle de spørgsmål, som skabte usikkerhed under hele debatten sidste år, er nu afklarede. Udenrigsministeren har været inde på, at alle spørgsmål vedrørende folkepensionen og forholdet til den sociale dimension er afklarede; der er ingen, der kan komme og bestemme noget angående den danske folkepension. Alle de spørgsmål, der blev rejst om Europas Forenede Stater, bl.a. af fru Annette Just, er jo også afklarede med Edinburghafgørelsen, idet det er suveræne stater, der har indgået denne aftale, og det samme gælder for spørgsmålene om Den Økonomiske og Monetære Union, det forsvarspolitiske samarbejde, det retlige samarbejde og unionsborgerskabet. Så når vi først stemmer ja til at godkende Edinburghafgørelsen og derefter ratificerer Maastrichttraktaten, har vi skabt et nyt grundlag, som den danske befolkning kan tage stilling til.

En anden ting, som vi kan konstatere ud fra debatten i dag, er, at dansk EF-politik i virkeligheden er blevet konsolideret i 1992 og 1993. I dag er der jo et kæmpestort flertal i både Folketinget og den danske befolkning for det danske medlemskab, og derfor kan vi jo i virkeligheden forene både ja- og nejsigerne ved den nye folkeafstemning. Nu drejer det sig om det danske medlemskab, Danmarks placering i EF, og ved at stemme ja den 18. maj, ved at bekræfte de lovforslag, som vi vedtager her i Folketinget i løbet af marts måned, kan vi sikre, at Danmark ikke bliver isoleret, men fortsat kan øve indflydelse på hele den europæiske udvikling.

Vi kan jo også sige til både hr. Sørensen og fru Jensen, at nu er det dem, der kommer til at afgøre Danmarks endelige placering i EF, og skal der senere ske nogen som helst ændringer her, har 7 partier indgået en aftale om, at det igen bliver hr. Sørensen og fru Jensen, der får afgørelsen. Derfor kan man roligt gå ud og sikre lovforslagene ved at stemme ja ved den kommende folkeafstemning. Det vil stadig væk være hr. Sørensen og fru Jensen, der kommer til at afgøre, hvilke ændringer der skal ske fremover.

Charlotte Antonsen (V):

Når jeg tager ordet her i anden runde, er det for at rette en misforståelse hos hr. Ivar Nørgaard.

Hr. Ivar Nørgaard forsøger at inddrage Venstre i en garanti, der rækker længere end til 1996, men det har Venstre ikke på noget tidspunkt ytret ønske om. Det er klart, at i Venstre er vi meget opmærksomme på det, der sker i Europa i øjeblikket. Lad os f.eks. tage Den Økonomiske og Monetære Union: Hvem kan vide, hvordan valutaudsvingene bliver i de kommende år? Der kan blive et meget stort behov for, at vi får en fælles valuta og måske meget hurtigt efter 1996 en fælles forsvarspolitik, og det er da noget, som Venstre stadig støtter på længere sigt. Hvem kan sige noget om forholdene i 1996? I dag har vi krig i Jugoslavien, og det er jo muligt, at den krig breder sig over et større område, så der i 1996 kan være et meget stort behov for, at EF går videre på det område. Så vores garanti gælder Edinburghaftalen, og Edinburghaftalen er ubegrænset; den varer lige så længe som Maastrichtaftalen.

Det er planlagt at indkalde til en regeringskonference i 1996, og det er altså i den forbindelse, at Venstre formentlig vil stå frit i forhold til det kompromis, der er indgået i dag; det vil vi bl.a., fordi vi ikke realistisk set kan binde et kommende Folketing på et så vigtigt område som udenrigspolitikken.

Jeg er egentlig lidt ked af, at hr. Ivar Nørgaard inddrog dette spørgsmål i debatten. Det er da i orden, når Socialdemokratiet ønsker at give en særlig garanti til SF, men hvis man vil begynde at inddrage Venstre, er det altså vigtigt for mig at få understreget, at vi vedstår Edinburghaftalen, men der er også grænser. Når vi kigger ud i fremtiden, ser vi stadig væk Danmark som fuldgyldigt og helt medlem af Det Europæiske Fællesskab.

Så kan jeg heller ikke lade være med at konstatere, når jeg nu er kommet herop, at der åbenbart også er en dyb uenighed i regeringen om dette vigtige spørgsmål. Vi har kunnet høre, at hr. Ivar Nørgaard ønsker, at denne garanti også skal gælde efter 1996, hvorimod vi har hørt fra hr. Peter Duetoft, at hr. Peter Duetofts parti, der jo nu er kommet med i regeringen, har en helt anden opfattelse. Men det er blot en konstatering af det, vi har oplevet i det sidste par uger, at regeringen i helt centrale spørgsmål er dybt i splid med sig selv.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Jeg vil gerne rette fru Charlotte Antonsens opfattelse af det, jeg har sagt i denne forbindelse. Jeg konstaterede, at et flertal her i salen, her i Folketinget, står bag opfattelsen af, at det nationale kompromis også er grundlaget for EF-politikken efter 1996. Jeg indregnede ikke Venstre i dette flertal.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

CD går ind for Edinburghaftalen, og det bliver vi ved med. Som parti har vi ifølge alle demokratiske traditioner lov til at sige her fra landets fornemste talerstol under diskussionerne, at vort langsigtede ønske og vores drøm er, at Danmark bliver fuldgyldigt medlem; men det ændrer intet ved, at vi lever op til Edinburghaftalens klausul om, at der skal en folkeafstemning til her i Danmark for at ændre disse forbehold.

Og vi har ikke bundet os til 1996 eller ikke 1996, situationen er jo overhovedet ikke så indviklet, som nogle vil gøre den til. Der kan vel tænkes tre situationer. Den første situation er, at man på regeringskonferencen i 1996 bliver enige om at køre Maastrichtaftalen uændret videre, og så fortsætter vore forbehold også uændrede. Den anden situation er, at man i enighed – altså med Danmarks tilslutning – ændrer Maastrichtaftalen; jamen så har Danmark og det danske folk sagt ja til det. Og så er der den tredje mulighed, nemlig at hvis de andre lande ændrer Maastrichtraktaten på de pågældende områder og Danmark er uenig, kører Danmark videre med nogle forbehold.

Det er de tre situationer, der kan tænkes, og det er da ikke noget at lave en masse fiksfakserier ud af. Det betyder jo, at den danske befolkning under alle omstændigheder har det sidste ord, nemlig muligheden for at sige ja eller nej til det, der kommer efter 1996.

Så forsøget på at skabe splid imellem regeringens partier er aldeles unyttigt. Vi bevarer stadig vores ret til at sige, hvad vi mener, selv om vi bliver medlem af en regering, og vi mener, at det er Edinburghaftalen, man siger ja til nu.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

[Udenrigsministeren]

Jeg ser da nødig, at de afgørende træk i debatten glider i baggrunden her til sidst, og derfor vil jeg ganske kort resumere de kendsgerninger, som er fremgået af behandlingen af lovforslagene her i dag.

Det ligger fast, at 7 af Folketingets 8 partier står bag den danske særordning, som knytter sig til Maastrichttraktaten. Vi står bag den danske særordning, som er udtrykt i lovforslaget, og vi er enige om, at Danmark kun kan ændre sin holdning ved en folkeafstemning. Det er ganske klart, og det er udtrykt overordentlig klart i dag. Jeg kan tilføje, at bemærkningen om, at »Danmark i Europa« er grundlaget for og udtryk for en ny og langsigtet dansk EF-politik, også er regeringens standpunkt; den skal tages for pålydende, det er den linie, regeringen arbejder efter.

Gade (SF):

Jeg synes, at udenrigsministerens sidste betragtning var god, at bemærkningen om den nye og langsigtede EF-politik også skal tages for pålydende. Det lægger jeg sammen med, at jeg ligesom hr. Ivar Nørgaard i dag har konstateret, at et flertal af Folketingets partier lægger det nationale kompromis til grundlag for de forhandlinger, der skal starte i 1996 og dermed altså række videre end 1996.

Foruden SF er det Socialdemokratiet og De Radikale, der har sagt det tydeligst, mens jeg har forstået, at Venstre ikke vil sige det; men det er det grundlag, vi diskuterer på, det står helt klart, en langsigtet dansk EF-politik, som skal tages for pålydende. Det er vi tilfredse med, og det er jeg selv glad for; jeg tror, det er vigtigt i forbindelse med den kommende folkeafstemning, at man trygt kan stole på, at vi mener det alvorligt, at vi går ind for de undtagelser, så de ikke bare bliver en parentes. Der er nogle, der i agitationen overdriver det med parentes, men det er vigtigt, at vi skaber tryghed, og at vi ønsker en langsigtet politik, der holder Danmark uden for unionsforpligtelserne på de afgørende områder, som ligger i Edinburghaftalen.

Så vil jeg også her i mit sidste indlæg konstatere en gang til, at Fremskridtspartiets ordfører foruden at fremkomme med en hel masse hovedløse betragtninger gør sig skyldig i noget, som man vel har lov til i politik, men som alligevel er noget bekymrende, nemlig at tale mod

bedre vidende. Der står jo i Edinburghaftalen om ØMU'en – og det er den, vi diskuterer, det er den, vi har brugt som målestok for, hvordan vi håndterer sagen – at Danmark har meddelt, at det ikke vil deltage i tredje fase, og fru Annette Just siger, at det betyder ingenting, det er ligeegyldigt, for det havde vi jo i forvejen. Nej, der er den forskel, at sidste gang havde vi ikke meddelt, at vi ikke ville deltage i tredje fase. Vi sagde i stedet ja til en traktat, som satsede på tredje fase, og så havde vi ret til at tage stilling senere ved en ny folkeafstemning. Nu meddeler vi, at vi ikke vil deltage i tredje fase; det er da noget andet, og hvis man vil påstå, at det er det samme, må jeg konstatere, at man taler mod bedre vidende.

Mine sidste betragtninger går på nejsituationen. Jeg mener, at ligesom vi før den 2. juni 1992 gjorde os umage for at sige, hvad vi ville med nej, synes jeg, det er vigtigt, at de, der nu vil anbefale et nej, også siger, hvad de vil bruge det til. Jeg ser tre mulige svar. Det ene er, at man stiller nye undtagelser op, altså siger, at hvis den danske befolkning stemmer nej den 18. maj, vil vi have nogle nye undtagelser foruden de fire, vi allerede har, og som er sikre. Jeg vil bare gerne høre, hvilke nye undtagelser der er tale om.

Den anden teoretiske mulighed er, at man siger: Vi vil have en løsere tilknytning til EF, eventuelt helt ud af EF. Men jeg har forstået i dag fra Fremskridtspartiets side, at det ønsker Fremskridtspartiet ikke.

Og så er der den tredje mulighed, nemlig at man ønsker at være med i det indre marked uden nogen andre ting. Jeg vil slutte af her med at konstatere, at sådan som jeg har forstået det, er det netop Fremskridtspartiets vision for Europa, og jeg har sagt tidligere – men jeg vil gerne gentage det – at det er ikke, og det vil aldrig blive SF's vision for et EF-samarbejde, tværtimod. Man skal ikke lade kapitalkræfterne få totalt frit spillerum, der skal være skræppe og stærke minimumsbestemmelser vedrørende miljø, lønmodtagerrettigheder osv., altså et hæderligt og socialt grundlag for et samarbejde i Europa.

Men så vidt jeg kan se, er der altså kun de tre teoretiske muligheder, og når nu fru Annette Just åbenbart har indledt et teknisk samarbejde med nogle andre, der også vil anbefale et nej, synes jeg nok, at det på et eller andet tids-

[Gade]

punkt ville være interessant at få et helt præcist svar på, hvilken af de tre modeller man vil anbefale vælgerne at vi skal satse på, hvis det blev et nej.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er også for mig meget vigtigt at understrege, at når den næste regeringskonference kommer – i 1996 eller 1997, hvornår det bliver – så er det klart et spørgsmål om, hvad situationen i Europa på det tidspunkt er. Det er afgørende for, hvilket grundlag vi går ind og forhandler på. Det har vi sagt hele tiden også fra Det Konservative Folkepartis side.

Fra SF og fra en række af regeringspartierne kommer der meldinger om, at de, uanset hvad situationen er i 1996, mener, at grundlaget er Edinburghaftalen. Ja, det kan jo være deres opfattelse. Man kan sige, at hvis situationen er den samme i 1996, som den er i dag, sker der formentlig ingen ændringer i Maastrichttraktaten, og dermed sker der heller ingen ændringer af Edinburghafgørelsen. Så står det hele fast. Det, vi bare forbeholder os ret til, er at vurdere situationen i 1996 og prøve at se på, hvad situationen for den danske indsats i forhold til en regeringskonference i 1996 eller i 1997 så skal være, så vi sikrer størst mulig indflydelse på situationen til den tid.

Annette Just (FP):

Hr. Gade efterlyser, hvad Fremskridtspartiet vil foreslå, når det nu bliver et nej den 18. maj. Vi vil foreslå præcis det samme, som vi gjorde efter nej'et den 2. juni. Et nej betyder nemlig ikke, at vi skal bede om undtagelsesaftaler, ikke at vi skal bede om nogle nye fiksfakserier, men et nej betyder et nej til den politiske union, som folket er blevet bedt om at stemme om.

Så siger hr. Gade sådan lidt hånende: Vil det sige, at Fremskridtspartiet kun går ind for det indre marked? Det kan hr. Gade såmænd godt sige, hvis han har lyst til det. Vi går ind for det EF, som man stemte om i 1972, og som vi arbejdede videre med. Vi går ind for det EF med det indre marked, som vi stemte om i 1986. Vi går ind for det EF, som vi har i dag med det indre marked, der er startet for en måneds tid siden. Vi ønsker at få det til at arbejde. Vi ønsker at få udvidet en frihandelsaftale for resten

af Europa, således at det kan komme op på niveau med os. Vi ønsker at få lavet en frihandelsaftale for hele verden, også kaldet GATT-forhandlinger. Nu håber jeg, at hr. Gade har fået svar på det spørgsmål. Det er altså ikke et spørgsmål om nye undtagelser, det er et spørgsmål om at sige: Den politiske union bliver ikke til noget, når Danmark har sagt nej.

Så bringer hr. Gade igen op, at forskellen mellem ØMU'en og så tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union er, at i dag har vi meddelt, at vi ikke deltager; op til 2. juni var det sådan, at vi kunne meddele det siden hen. Det har jeg sagt siden kl. 10 i morges var den eneste forskel; nå ja, den må have været halv elleve eller deromkring, det var efter hr. Ivar Nørgaards første indlæg. Da sagde jeg, at den eneste forskel er, at nu har vi sagt det, hvor vi før havde mulighed for at sige det siden hen. Jeg ser ikke, at det er nogen stor forskel. Jeg ser det faktisk bare som en undskyldning for at sende det til folkeafstemning igen.

Men vi nærmer os nu afslutningen på denne førstebehandling af disse lovforslag. Disse lovforslag, som i virkeligheden får enorm indflydelse for mange europæiske folk. I første omgang de europæiske folk, der er medlem af EF, hvor man i en unionsmålsætning prøver at danne Europas Forenede Stater eller Den Forenede Europæiske Union – kært barn har mange navne – og hvor man hen ad vejen – og det står i målsætningerne hele vejen igennem på alle områderne – ønsker at lave det til en ensrettethed.

Fremskridtspartiet er modstander af enhver form for ensretning af mennesker. Vi ønsker muligheden for personlig udvikling for grækere såvel som italienere, englændere og danskere. Vi skal have lov at være forskellige. Det kan vi i et EF med et indre marked, vi kan få lov til at have vores særpræg, men vi ødelægger muligheden, hvis vi skal standardisere også personer efter Den Politiske Union.

For at sikre Danmarks placering i et sikkert EF, og for at EF kan trives, er man derfor nødt til at sige nej til Den Politiske Union.

Peter Duetoft (CD):

Jeg går mestendels på talerstolen igen af hensyn til historieskrivningen. Jeg må altså endnu en gang fastholde, at det såvel i 1972 som i 1986 var et formål med EF-samarbejdet

[Peter Duetoft]

også at udvide det med et politisk samarbejde. Vi kan så diskutere, hvordan debatten foregik i Danmark, og hvor mange der sagde det ene, og hvor mange der sagde det andet; det skal jeg ikke blande mig i. Men jeg vil bare sige, at formålet har været der hele tiden. Derfor kan man ikke, hvis man støttede EF i 1972 og i 1986, nu med rette komme og sige, at man ikke kan være med i det, vi diskuterer i dag, fordi det er noget helt nyt. Så kender man ikke sin forhistorie.

Jeg må jo også konstatere af debatten i dag, at fru Annette Just ikke kun er tilhænger af det, vi gjorde i 1972, og det, vi gjorde i 1986. For hvis ikke der skal ske ændringer, kan jeg ikke forstå, hvordan flertalsafgørelserne på miljøet, som fru Annette Just stod og priste i høje toner for, skal komme ind, for de ligger i Maastricht-traktaten.

Det er den gennemsyrede inkonsekvens, der er i Fremskridtspartiets argumentation i dag, og hvis man sammenstiller de ting, som partiets ordfører rent faktisk sammenstiller – det vil vi gøre i løbet af de kommende dage – så hænger det overhovedet ikke sammen. Der er overhovedet ingen forbindelse til virkelighedens verden, for man siger både blabla på den ene side og blabla på den anden side, og det hænger hverken sammen i en konsekvent eller logisk linie.

Så jeg glæder mig til en dyst igen ved andenbehandlingen. Det kan være, at konsekvensen er kommet til Fremskridtspartiet på det tidspunkt, men i dag har den i alt fald ikke præget debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om identiske regler i forbindelse med tildeling af alle former for offentlige tilskud og garantier inden for det danske rigsfællesskab.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 18/12 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Fremskridtspartiet ønsker, at tilskud og garantier fra Danmark bliver betinget af, at der på en række områder indføres regler svarende til de danske. I beslutningsforslaget er opremset ni regelområder, som man ønsker ensartetgjort i forhold til Danmark.

Jeg tror, det er nødvendigt, at vi kigger på hvert enkelt af de ni områder for at få opklaret, om der nu er så stor forskel, som man umiddelbart kunne få indtryk af, når man ser på Fremskridtspartiets beslutningsforslag. Jeg skal derfor, selv om tiden jo er begrænset, tillade mig at gennemgå hvert enkelt af områderne, således at Folketinget kan få en rimelig redegørelse for, hvor der er forskelle, og hvor der er ligheder.

Derfor vil jeg foretage en sammenligning af regelsættet i Danmark med tilsvarende regler på Færøerne og i Grønland i det omfang, en sådan sammenligning kan foretages. Jeg havde som sagt gerne givet Folketinget en mere grundig oversigt herover, men jeg må erkende, som jeg sagde det, at taletiden er begrænset.

Tager vi nu områderne punkt for punkt, vil jeg gerne når det gælder ministeransvarligheden, konstatere følgende:

På Færøerne gælder lov om landsstyremænds ansvarlighed. Loven svarer til den danske lov med to nødvendige forskelle, af hvilke den ene skyldes, at Færøernes landsstyre i medfør af den færøske styrelsesordning arbejder som en kollektiv beslutningsenhed, og den anden skyldes, at man ikke kan anvende systemet med rigsretten på hjemmestyrets organer.

I Grønland regner vi med, at hjemmestyret i løbet af dette forår behandler et lovforslag svarende til den danske ministeransvarlighedslov med de samme forskelle, som gælder i den færøske lov.